

Survista statistica da la Svizra 1999

Office fédéral de la statistique
Bundesamt für Statistik
Ufficio federale di statistica
Uffizi federali da statistica

**Uffizi federal
da statistica**

Infurmaziuns:

Telefon 032/713 60 11

Telefax 032/713 60 12

Empustaziun da publicaziuns:

Telefon 032/713 60 60

Telefax 032/713 60 61

Internet: <http://www.admin.ch/bfs>

Decleraziun dals segns:

In strig (-) empè d'ina cifra munta ch'i n'exista nagut (absolut nulla).

Ilna nulla (0 u 0,0 etc.) empè d'ina autra cifra inditgescha in dumber ch'è pli pitschen che la mesadad da l'unitad utilisada la pli pitschna (dentant pli grond che absolut nulla).

Trais puncts (...) empè d'ina cifra muntan che la cifra nun è d'obtegnair u ch'ella è vegnida laschada davent per auters motivs.

Tschertas graficas e tabellas cuntegnan abreviazjuns per ils numbs dals chantuns. Quels vegnan expligtgads en la tabella sin pagina 4.

Editur:

Uffizi federal da statistica

Sezzion infurmaziun e documentaziun

Avrigl 1999

Concepziun e redaczjuni:

Bernhard Morgenthaler, Urs Fankhauser

Retschertga:

Claudia Fischer, Peter Imhof

Translaziun:

Translaziun dal text original tras Lia rumantscha, Cuira

Layout:

Fredi Bratschi, Hugo Aebersold

Cuverta:

Heini Stucki

Numer d'empustaziun:

024-9900

ISBN:

3-303-00185-5

Cuntegn

Geografia	2
Ambient	3
Populaziun	4
Lavur	8
Pajas e pretschs	9
Product intern, bilantscha dals pajaments	10
Entradas dals chantuns	11
Structura da manaschi e da branscha	12
Industria e commerzi cun l'exterior	13
Agricultura	14
Energia	15
La Svizra e l'Europa	16
Turissem	18
Traffic	19
Construir ed abitar	20
Consum privat	21
Finanzas publicas	22
Bancas, assicuranzas	23
Segirtad sociala	24
Meds da massa	25
Sanadad	26
Scolaziun e scienza	28
Politica	30
Criminalitatad	32
Ils chantuns da la Svizra	33

L'UST a Neuchâtel

L'october 1998 ha l'UST prendì dimora en ses nov edifizi a Neuchâtel. Per Vus n'ha questa midada strusch consequenzas, sche Vus vulais far adiever da nossas publicaziuns, dumandar infurmaziuns al telefon u visitar nossa homepage.

Sche Vus ans vulais però far ina visita a Neuchâtel, pudais Vus trair a niz las bleras novas pussaivladads en «l'Espace public»; là stattan a Vossa disposizion ina vasta biblioteca e tut ils medis electronics necessaris.

Ina novitad è medemamain il local d'exposizion che vegn inaugurerà la primavaira 1999 cun l'exposizion **«6 milliardas umans»**. L'exposizion vegn organisada cuminaivlamain da l'Uffizi federal da statistica e da la Direcziun dal svilup e da la cooperaziun. Ella è vegnida realisada dal «Musée de l'Homme» a Paris.

L'exposizion vegn averta ils 29 da mars 1999 e mussada durant in entir onn. L'entrada è libra, mintgàmai da glindesdi fin venderdi, da las 9 - 17.

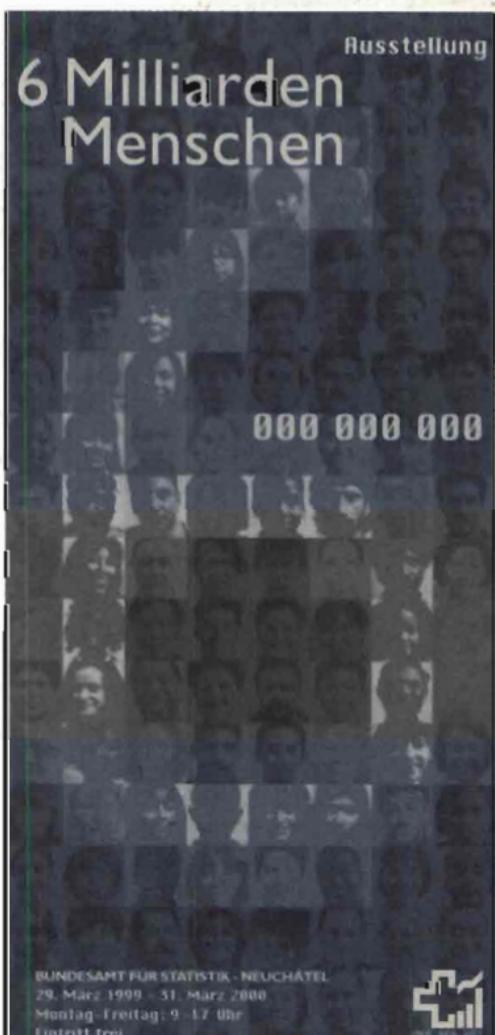
Vossa visita ans fa plaschair.

Contact:

UST
Espace de l'Europe 10
2010 Neuchâtel

Tel. 032 713 60 11

<http://www.admin.ch/bfs>

Datas dal clima 1998

	Temperatura media °C	diff. ¹	Precipitaziuns mm	annualas index ²	Summa d'uras h	suleglivas index ²
Lugano (273 m.s.m.)	12,4	1,1	1 508	87	2 248	114
Basilea (316)	10,8	1,8	807	102	1 785	115
Genevra (420)	10,8	1,6	826	89	2 014	112
Losanna (461)	11,3	1,8	1 046	94	2 031	112
Sion (482)	10,2	1,7	486	85	2 100	104
Turitg (556)	9,6	1,7	1 044	93	1 609	105
Berna (565)	9,5	1,8	884	88	1 713	107
Son Gagl (779)	8,6	1,8	1 366	122	1 433	101
Tavau (1590)	3,6	1,0	1 012	100	1 708	103

Ils pli gronds lais

	Surfatscha km ²	Part en % Svizra
Lac Léman	580	59,5
Lai da Constanza	535	32,3
Lac de Neuchâtel	215	100,0
Lago Maggiore	210	19,3

Ils pli lungs flums

	Lunghezza km	Quantitat d'aua ³ en m ³ /s
Rain ⁴	375	1048
Ara	295	558
Rodan ³	264	342
Reuss	159	140

Utilisaziun dal terren⁵

	km ²	%
Gaud, bostgaglia	12 523	30,3
Surfatscha agrara utilisabla	10 166	24,6
Economia d'alp	5 646	13,7
Surfatscha da terren abità	2 418	5,9
Auas	1 726	4,2
Aufras surfatschas numpredictivas	8 806	21,3
Surfatscha totala	41 285	100,0

Las pli autas

muntognas	Chantur	Audezza m
Pointe Dufour (Mont Rose)	VS	4634
Dom (Mischabel)	VS	4545
Weisshorn	VS	4505
Matterhorn (Mont Cervin)	VS	4478

Cunfins cun stadis vischins⁶

	km
Italia	734,2
Frantscha	571,8
Germania	345,7
Austria	165,1
Liechtenstein	41,1

Coordinatas

N 47°48' ladezza nord ad Oberbargen SH
 E 10°30' lunghezza ost al Piz Chavalatschi GR
 S 45°49' ladezza nord a Chiasso TI
 W 5°57' lunghezza ost a Chancy GE

La zona da terren abità è creschida

La surfatscha da terren abità è creschida dapi l'entschatta dals onns oganta per radund 15% (stimaziuns UST), cunzunt a cust da la surfatscha cultivada. Quai muta ch'igl è vegni surbajegià mintga secunda in meter quadrat terren da cultura. La mesadad da la surfatscha da terren abità è areal d'edifizis, in terz è areal da traffic (il rest sa reparta sin areals d'industria, parcs ed areals da recreaziun, deponias ed autre). Creschida è era la surfatscha dal guaud, surtut en las regiuns periferas (pastgiras d'alp allontanadas èn creschidas en).

¹ Differenza da la media dei pluys onns en °C

² 100 = media da la serie di mesuraziuns da pluys onns

³ Lunghezza fin al cunfin svizzero

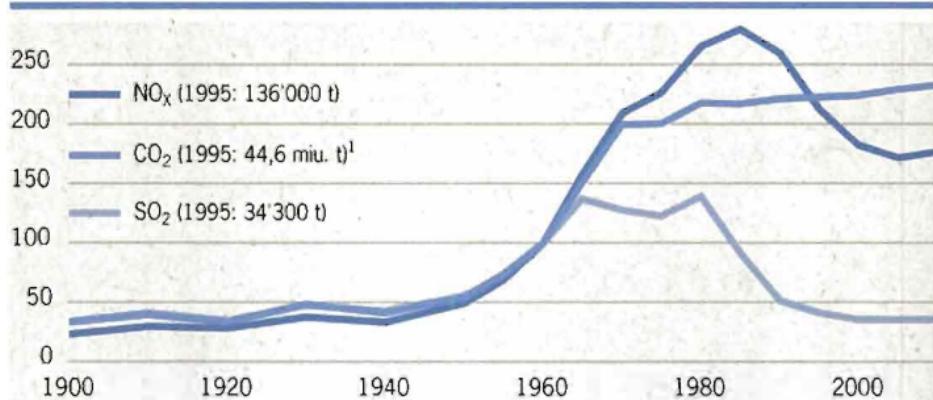
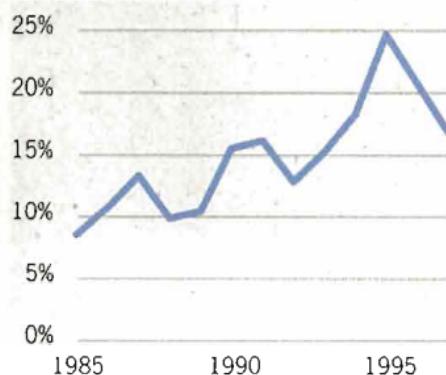
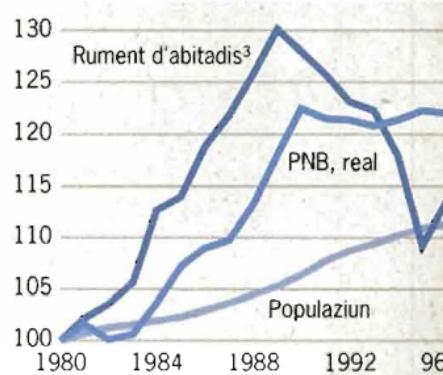
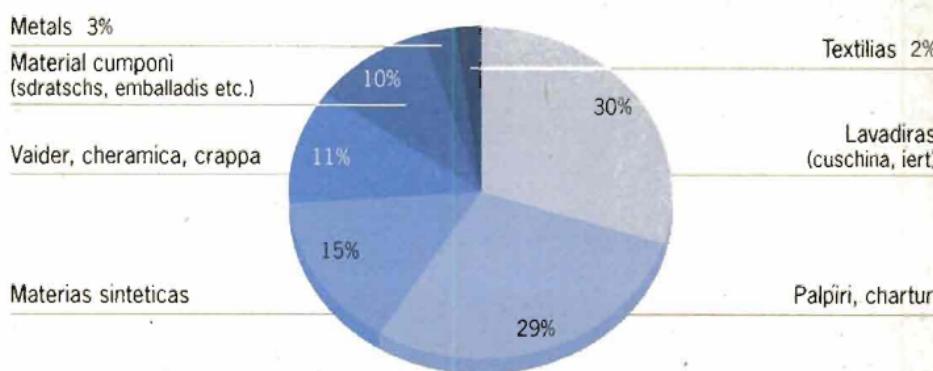
⁴ Media dei pluys onns, livel 1997

⁵ Statistica d'areal 1979/85

⁶ Senza enclaves

Funtaunas: ISM, UFAGG, UFS

Emissiuns da substanzas nuschaivlas (index 1960=100)**Donns da guaud²****Quantitatad dal rument (index 1980=100)****Ruments dal tegnairchasa (1992/93, tenor pais)**¹ senza CO₂ biogen (1995: 4,1 miu. t)² Quota da las plantas cun passa 25 % perdita da guglias e feglia (motiv nunenconuschen)³ dal tegnairchasa e commerzi (1996: 2,6 miu. t)Funtaunas:
UFAGC, Institut federal da retschertgas davart il guaud, la naiv e la cuntrada

Populaziun

Populaziun en ils chantuns e las citads (la fin da l'onn, en 1000)

Chantuns	1970	1980	1990	1997	Esters en % 1997
Turitg (ZH)	1092,2	1120,8	1150,5	1181,6	21,1
Berna (BE)	909,8	911,0	945,6	938,6	11,4
Lucerna (LU)	287,7	294,4	319,5	342,9	14,7
Uri (UR)	33,3	33,5	33,7	35,8	8,8
Sviz (SZ)	90,9	96,6	110,5	125,1	15,3
Sursilvania (OW)	24,4	25,7	28,8	31,8	10,7
Sutsilvania (NW)	25,3	28,3	32,6	37,2	9,2
Glaruna (GL)	37,8	36,1	37,6	38,7	20,1
Zug (ZG)	67,6	75,7	84,9	95,1	18,6
Friburg (FR)	177,7	184,5	207,8	229,9	13,7
Soloturn (SO)	222,1	216,6	226,7	241,6	15,9
Basilea-Citad (BS)	233,5	203,6	191,8	193,1	26,3
Basilea-Champ (BL)	200,0	219,0	230,1	255,3	16,0
Schaffusa (SH)	72,0	69,0	71,7	73,7	19,4
Appenzell dador (AR)	48,4	47,2	51,5	54,0	14,3
Appenzell dadens (AI)	13,0	12,8	13,6	14,9	10,3
Son Gagl (SG)	379,9	389,0	420,3	443,9	18,9
Grischun (GR)	156,8	161,3	170,4	185,5	13,7
Argovia (AG)	426,4	450,8	496,3	534,0	18,3
Turgovia (TG)	180,0	182,7	205,9	225,4	19,2
Tessin (TI)	241,0	265,6	286,7	305,6	26,6
Vad (VD)	507,1	522,3	583,6	608,2	25,9
Vallais (VS)	202,2	217,8	248,3	273,4	16,8
Neuchâtel (NE)	166,6	157,1	160,6	165,4	22,3
Genevra (GE)	330,7	349,6	376,0	396,7	37,6
Giura (JU)	66,9	64,3	65,7	69,0	11,9
Svizra	6193,1	6335,2	6750,7	7096,5	19,4

Citads grondas

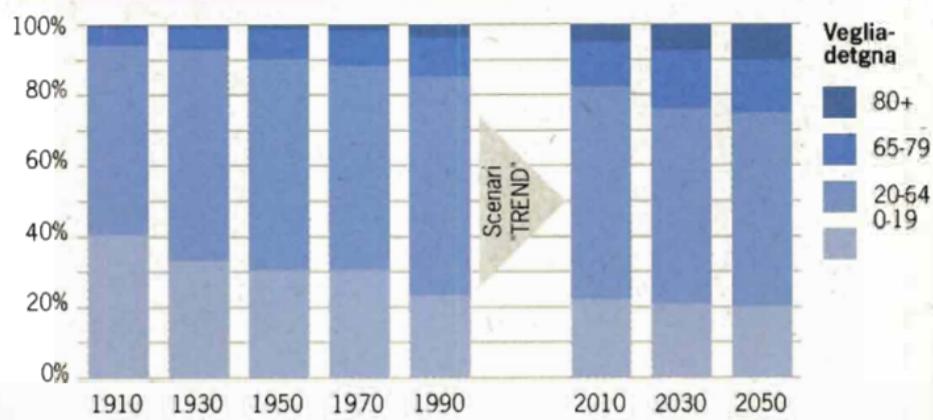
Turitg	...	370,1	341,3	338,6	27,9
Basilea	...	181,9	171,0	171,2	28,2
Genevra	...	156,6	167,2	172,6	43,8
Berna	...	146,8	134,6	124,4	21,0
Losanna	...	126,3	123,2	114,0	33,5

Ina societad pli e pli veglia

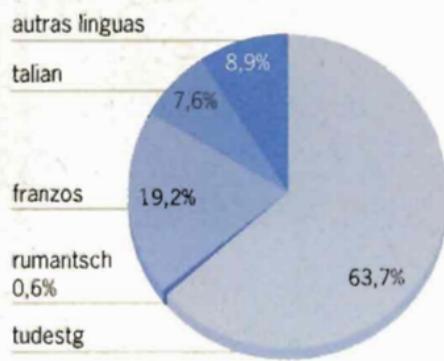
Oz datti bler dapli glieud veglia che anc avant 50 onns. Dapi il 1950 è creschi il dumber da las personas sur 64 per pli ch'il dubel, il dumber da las personas sur 80 è oz schizunt bun quatter gia uschè aut. La cifra da las personas sut 20 onns n'è perencunter betg creschida talmain, anzi, dapi ils onns 70 è ella schizunt regressiva. Quest prozess da vegin vegli è la consequenza da las meglras aspectativas da vita (p. 26) e dal bass dumber da naschientschas (p. 6). Tenor ils scenaris da populaziun UFS, vegin quest prozess anc a cintinuar ils proxims decennis ed astgass chaschunar (p.ex. en il sectur da la segirezza sociala), considerabels problems.

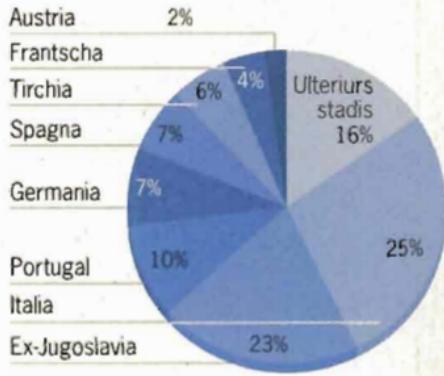
Structura da vegliadetgna

Linguas 1990¹

Derivanza dals esters 1997²

Blers esters èn naschids en Svizra, ma n'han betg il dretg da burgais

19% da la populaziun svizra èn esters; sch'ins dumbrass dentant mo ils esters che abiteschan temporarmain en Svizra, sa sminuiss la quota dals esters sin main che 7%. Passa la mesadad dals abitants senza pass svizzer viva dapi passa 15 onns qua u è già naschida en Svizra. Il grad d'integrazion n'è dentant betg anc aut, sch'ins considerescha che mo 1,4% dals esters han il dretg da burgais (1997: 19'200 persunas).

La populaziun estra è anc giuvna: sin 100 persunas en la vegliadetgna da gudogn vegnan mo 7 en la vegliadetgna da renta (Svizzers: 29). Perquai han bunamain 27% dals uffants naschids il 1997 en Svizra ina naziunalitat estra.

Ils davos onns è l'immigrazione sa sminuida considerablamain. Ina gronda part da las forzas da lavur da l'UE returnan oz puspe en la patria. L'immigrazione sa concentrescha cunzunt sin persunas da l'antierira Jugoslavia e d'ordaifer l'Europa che tschertgan lavur e protecziun.

¹ Populaziun teritoriala linguas principales

² Populaziun estra: 1'375'158 persunas (=19,4%). Senza stagionalis (22'512 persunas), persunas cun dimora curta (14'538) e requirents d'asil (81'089; incl. pers. recipies provisoriamente).

Populaziun

Naschientschas 1997 (naschids vivs)

Total	80 584
Mats sin 100 mattas	105,1
Quota dals naschids ordaifer la lètg (%)	8,1
Naschientschas da plirs uffants	1 026
Naschientschas da schurnellins	997
Dumber dals uffants sin 100 dunnas ¹	148,0

Maridaglias 1997

Total	39 102
Svizzer/Svizra	23 114
Svizzer/Estra	7 265
Ester/Svizra	3 608
Ester/Estra	5 115
Vegliadetgna media tar la maridaglia:	
Urmens nubils	29,8
Dunnas nubilas	27,5

Mortoris 1997

Total	62 839
Vegliadetgna dals morts:	
0-19 onns	798
20-39 onns	1 795
40-64 onns	8 990
65-79 onns	18 845
≥ 80 onns	32 411

Divorzis 1997

Total	17 073
Cun uffants minorens (%)	48
Durada da la lètg:	
0-4 onns	3 508
5-9 onns	5 345
10-14 onns	2 886
≥15 onns	5 334
Cifra da divorzi (%) ³	41

Migraziuns internaziunalas 1997

Persunas immigradas	91 687
da questas esters	69 604
Persunas emigradas	98 521
da questas esters	67 880
Saldo da migraziun	-6 834
Svizzers	-8 558
Esters	1 724

Chasadas privatas 1990

Total	en 1000
da questas chas. cun 1 persuna	2 841,9
Chas. da famiglia cun uffants	920
1 uffant	1 064,5
2 uffants	461
3 uffants	438
≥4 uffants	131
Chas. cun in genitur ⁴	35
	83

Migraziuns internas 1997²

Total arrivads e partids	419 570
--------------------------	---------

La famiglia è vinavant la pli frequenta furma da viver⁵

La famiglia tradiziunala è era oz anc la pli frequenta furma da viver (70% da las persunas da 35 fin 44 onns viven en ina famiglia). Persunas pli giuvnas viven en partenanzas libras fin ch'els han uffants (trais quarts da las dunnas da 20 fin 24 onns che viven senza uffant cun in partenari n'en betg maridadas). La lètg e la famiglia vegnan sputstadas adina dapli: mo mintga tschintgavla dunna da l'annada 1965-69 ha gi in uffant avant il 25avel onn da naschientscha (21%; annada 1945-49: 44%). Da l'auter maun stat la glieud giuvna pli ditg tar ils geniturs che pli baud: mo 23% dals umens da l'annada 1970-74 han bandunà lur chasa paterna avant il 20avel onn da naschientscha (annada 1945-49: 45%).

¹ Dumber dals uffants che 100 dunnas partureschan en il decurs da lur vita, sch'ins prenda sco basa ils dumber da naschientschas observads il 1997 tenor vegliadetgna.

² Migraziuns tranter las vischnancas politicas, senza migraziuns aifer ina vischnanca.

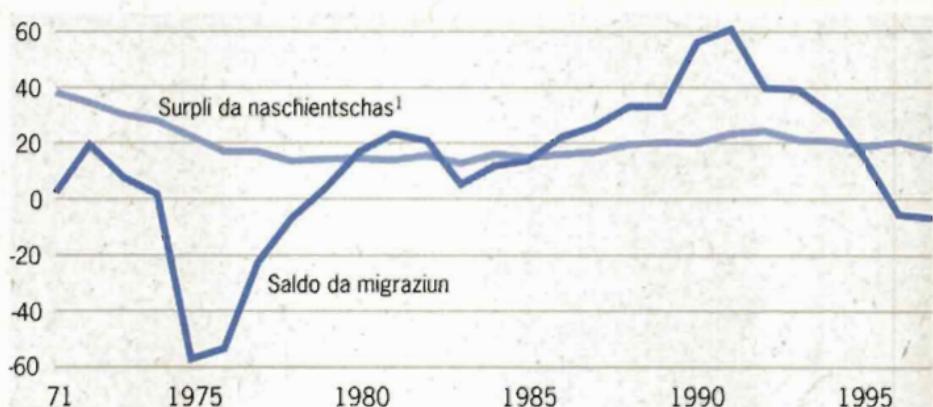
³ Resumaziun dals divorzis (part da las lètgas che vegnan spartidas baud u tard, sch'ins sa basa sin il comportament da divorzi da l'onn observà)

⁴ Mo chasadas cun uffants sut 20 onns

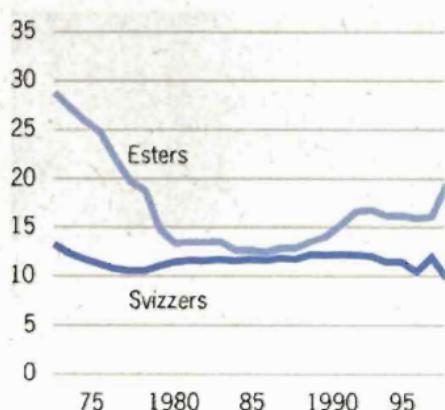
⁵ Funtuna: Mikrozensus Familie 1994/95

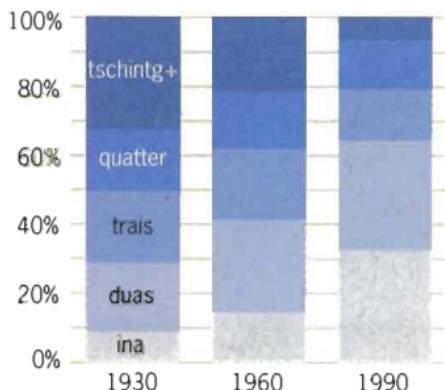
Saldo da migraziun e surpli da naschientschas (en 1000)

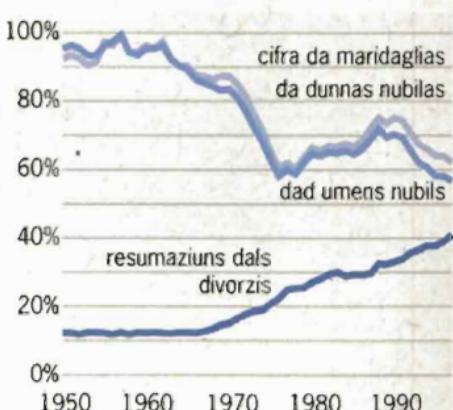
Naschientschas (per 1000 abitants)

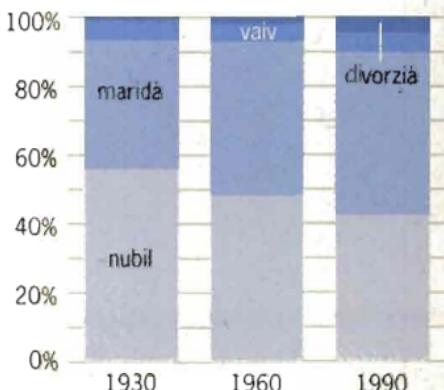
Grondezza da la chasada³

Maridaglias e divorzis²

Stadi civil

¹ Naschids vivs – mortoris

² Resumaziun da la cifra da maridaglias: quota d'umens resp. da dunnas nubillas sut 50 che vegnan a maridà en il decurs dal temp. sch'ins sa basa sin il cumpoertament

da maridà da l'onn osservà. Resumaziun dals divorzis: vesair remartga 3, pag. 6

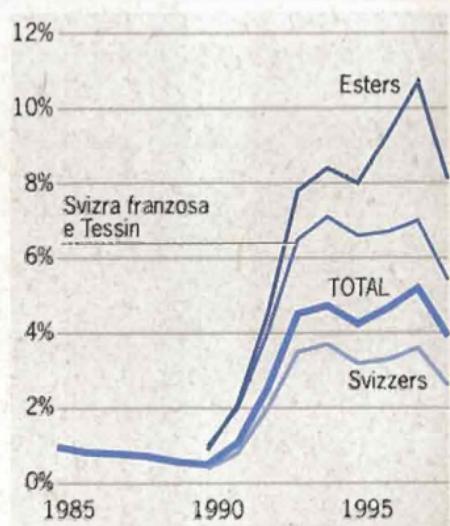
³ Dumber da las persunas per chasada.
100% = tut las chasadas privatas

	1970	1980	1991	1996	1997
Quota d'activitat da gudogn¹					
Total	48,3	47,8	54,0	53,2	53,3
Dunnas	32,9	34,1	43,2	43,8	43,9
Umens	64,4	62,2	65,3	63,0	63,0
Esters	63,2	55,3	64,9	60,6	60,3
Svizzers	45,5	46,5	51,8	51,4	51,6
Structura sectorala					
(en %)	1970	1980	1991	1996	1997
Agricultura ed economia forestala	8,5	6,9	4,2	4,5	4,6
Industria e commerzi	46,2	38,1	31,0	28,0	26,7
Servetschs	45,3	55,0	64,7	67,5	68,6
Activitat da gudogn a temp parzial²					
(en %)	1970	1980	1991	1997	1998
Umens	5,7	7,4	7,2
Dunnas	43,4	49,7	49,5
Total	20,6	25,1	24,9
Dischoccupaziun³	1970	1980	1990	1997	1998
Dischoccupads	104	6 255	18 133	188 304	139 660
Q. dischocc. a lunga vista ⁴ en %	6,6	30,5	32,5
Quota da dischoccupaziun en %	0,0	0,2	0,5	5,2	3,9
Umens	...	0,2	0,4	4,9	3,5
Dunnas	...	0,3	0,6	5,7	4,4

Dischoccupaziun

Ils onns novanta è la dischoccupaziun daventada in problem era en Svizra. Pertutgadas èn surtut las persunas main qualifitgadas, ils esters (lur nivel da qualificaziun è en general relativamain bass) e la Svizra latina. Tranter las gruppas da vegliadetgna existan dentant mo differenzas minimas: glieud giuvna n'è betg pertutgada pli ferm da la dischoccupaziun che glieud veglia. I na dat era strusch differenzas tranter las schlattainas.

Quota da dischoccupaziun (media annuale)

¹ Persunas cun e senza gudogn en %:
sco persunas cun gudogn valan persunas cun ina lavur
pajada da min. 6 uras/emna.

² Grad d'occupaziun <90 %, basa = tut las persunas cun
gudogn a la mesedad da l'onn

³ Dischoccupaziun tenor l'UFEL (avant UFIML). En la tabella
a la p. 15 vegn la dischoccupaziun perencunter
registrada tenor normas internazionales.

⁴ Durada da la dischoccupaziun > 12 mais
Funtaiunas: UFS, UFEL (avant UFIML)

Gudogn da laver 1998¹

Distribuziun en %	<26	26 - 51,9	52 - 77,9	78 - 103,9	≥104
Total	3,2	20,3	42,8	19,8	14,0
Umens	2,2	13,6	43,4	22,9	17,9
Dunnas	5,9	38,1	41,0	11,5	3,4

Index da la paja reala

1993 = 100	1980	1985	1990	1995	1997	1998
Total	91,2	93,2	97,8	100,1	100,5	101,2
Umens	91,3	93,2	97,5	99,9	100,3	101,0
Dunnas	91,1	93,1	98,7	100,4	101,2	101,7

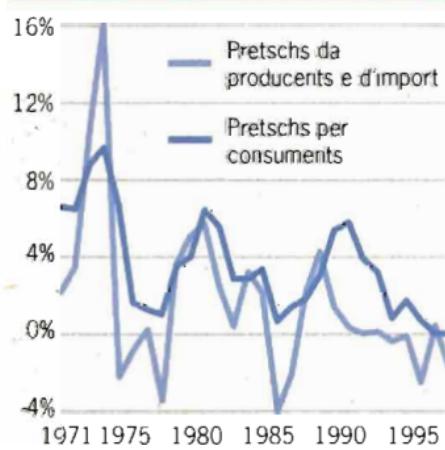
Index dals pretschs da producents e d'import

Matg 1993=100, media annuala	1980	1985	1990	1995	1997	1998
Index general	84,5	97,3	99,1	99,6	97,3	95,8

Index naziunal dals pretschs da consum

Matg 1993=100, media annuala	1980	1985	1990	1995	1997	1998
Index general	62,9	77,6	87,8	102,6	103,9	104,0
tenor gruppas da consum (elecziun):						
Aliments ²	...	86,2	95,5	101,0	101,8	102,7
Fit-chasa	...	64,9	80,3	100,9	102,8	102,8
Tgira da la Sanadad	...	74,5	86,0	103,8	106,5	107,1
Divertiment e scolaziun ³	...	78,1	87,5	101,7	101,8	102,0
Traffic e communicaziun	...	79,8	86,3	102,9	102,8	101,1
Tenor derivanza dals bains:						
Interior	58,3	73,1	85,8	103,7	105,2	105,5
Exterior	77,3	91,3	93,9	99,4	100,2	99,4

Chareschia annuala

Svilup da las pajas realas

¹ Emploids a temp cumplain senza emprendists

² incl. barondas e aufla de tabac

³ incl. cultura e recreaziun

Product intern, bilantscha dals pajaments

Product intern brut (BIP)

(per pretschs da 1990; provisoric)

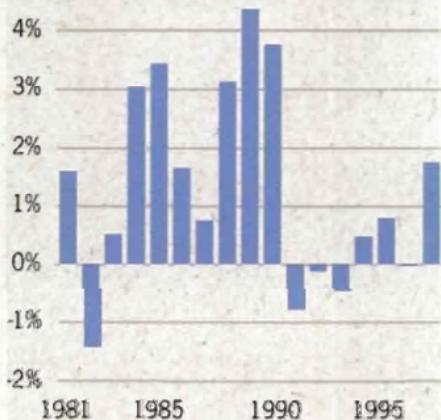
tenor gener d'adiever

	En millions francs	Midadas en %
	1996	1997
Consum final da chasadas privatas e POoE ¹	183 285	186 166
Consum final da l'economia publica	46 160	45 837
Consum final da las assicuranzas socialas	3 852	4 129
Investiziuns d'equipament	37 104	38 944
Investiziuns da construcziun	42 823	42 184
Midadas da la provisiun	1 177	1 155
Export da raubas e servetschs	114 045	124 459
- import da raubas e servetschs	112 313	121 235
Product intern brut per pretschs dal martgà	316 133	321 639
		1,7

tenor conto da producziun

Producziun da raubas e servetschs	591 545	608 530	2,9
Taglia sin la plivalita	9 742	9 844	1,0
Taglias nettas d'import	4 923	5 303	7,7
- pre prestaziuns	290 077	302 038	4,1
Product intern brut per pretschs dal martgà	316 133	321 639	1,7

Svilup dal PNB (real)

Saldo da la bilantscha dals pajaments

Bilantscha dals pajaments 1997 (prov.)

Transacciuns currentas cun l'exterior

	Entradas	Expensas	Saldo
Traffic da rauba	114 215	114 693	-478
Servetschs	37 235	18 444	18 791
Entradas da chapital e da lavor	48 748	29 060	19 688
Transmissiuns gratuitas	3 803	8 682	-4 879
Total	204 001	170 879	33 122

¹ en Svizzera, POoE = organisaziun privata senza carattere da gudogn en servetsch da las chasadas

Funtaunas: UFS, Banca naziunala svizra

Entradas dals chantuns

Entradas dals chantuns 1996¹

Total	miu. fr.	%	Midadas ²	Per persuna (en 1000 fr.)
ZH	63 228	20,8	0,8	JU 29,4
BE	36 720	12,1	1,2	OW 32,0
LU	13 161	4,3	1,9	VS 32,0
UR	1 305	0,4	-2,1	AI 32,8
SZ	4 854	1,6	0,8	FR 34,7
OW	1 004	0,3	-1,0	AR 35,1
NW	1 661	0,5	3,9	NE 35,3
GL	2 257	0,7	4,9	TG 36,2
ZG	7 017	2,3	3,4	GR 36,5
FR	7 933	2,6	-0,6	TI 36,9
SO	9 340	3,1	-0,9	SG 37,1
BS	11 536	3,8	0,5	UR 37,2
BL	11 303	3,7	-0,3	LU 38,6
SH	3 097	1,0	-0,9	BE 38,6
AR	1 888	0,6	4,0	SO 39,1
AI	473	0,2	1,0	SZ 39,6
SG	16 428	5,4	-1,9	SH 42,1
GR	6 910	2,3	-3,3	AG 42,7
AG	22 557	7,4	0,4	VD 42,7
TG	8 120	2,7	-0,1	CH 42,7
TI	11 107	3,7	2,2	BL 44,9
VD	26 314	8,7	1,9	NW 46,3
VS	8 625	2,8	1,8	GE 47,1
NE	5 857	1,9	7,3	ZH 52,9
GE	18 664	6,2	0,2	GL 57,8
JU	1 988	0,7	3,0	BS 58,0
Svizra	303 346	100	0,8	ZG 75,3

Grondas differenzas tranter ils chantuns

Las quotas dals singuls chantuns a l'entrada naziunala èn fitg differentas. Quai è d'attribuir per gronda part al dumber varià d'abitants: il grond chantun Turitg gudogna radund diesch gia uschè bler sco ils tschintg pitschens chantuns ensemes.

Las entradas dals chantuns pro abitant infurmeschan davart la bainstansa materiala en in chantun (tar l'entrada naziunala tutgan dentant betg mo las entradas dals lavorants, mabain er las entradas d'interpresa nunrepartidas e las entradas dal stadi e da las assicuranzas socialas). La pli auta entrada naziunala pro abitant cuntanscha dapi onns il chantun Zug (en quest chantun è natrالmain gist er la quota da las entradas d'interpresa nunrepartidas particularment auta).

¹ Provisoriori

² Visavi il 1995, en %

Structura da manaschi e da branscha

	1985	1991	1995	Midas en %
				85/91 91/95
Dumber dals lieus da lavur				
Industria, commerzi	73 323	81 441	82 891	11,1 1,8
Servetschs	242 416	279 952	289 905	15,5 3,6
Quota dals manaschis pitschens ¹ :				
Industria, commerzi	73,4	74,8	78,0	...
Servetschs	88,2	87,9	89,3	...
Emploiauds	1985	1991	1995	Midas en %
Industria, commerzi	1 239 385	1 284 981	1 112 804	85/91 91/95
Servetschs	2 038 073	2 475 922	2 436 011	3,7 -13,4
Emploiauds pro lieu da lavur:				
Industria, commerzi	16,9	15,8	13,4	...
Servetschs	8,4	8,8	8,4	...
Las pli grondas branschas	1985	1991	1995	Midas 85/95
(Emploiauds)				absolut %
Servetschs sanitars e socials	240 077	317 936	348 900	108 823 45,3
Commerzi en detagi	341 355	378 169	343 268	1 913 0,6
Industria da construcziun	348 831	382 732	339 454	-9 377 -2,7
Servetschs per interpresas ²	180 911	256 902	258 359	77 448 42,8
Hotellaria / restauraziun	215 723	243 462	229 440	13 717 6,4
Instrucziun	164 393	194 538	202 011	37 618 22,9
Commerzi a l'engrossa ³	163 929	207 026	188 422	24 493 14,9
Administraziun publica ⁴	119 250	141 552	136 023	16 773 14,1
Commerzi da credits	108 537	133 521	124 234	15 697 14,5
Construcziun da maschinas	146 442	145 607	113 168	-33 274 -22,7

Midada da structura

La structura da las branschas da l'economia svizra è sa midada en moda fundamentala ils davos diesch onns. Branschas economicas da l'industria tradiziunalmain fermas, sco p.ex. la construcziun da maschinas, han subi considerablas sperditas d'occupaziun. Las branschas da servetschs, sco p.ex. ils servetschs sanitars e socials e l'instrucziun, èn perencunter creschidas fitg.

La ferma tendenza ad ina societat da servetschs va a pèr cun il svilup ad interpresas pli e pli pitschnas (consequenza da la repartiziun da la lavur che crescha ils davos onns).

La structura da l'economia svizra vegn en general definida d'interpresas pli pitschnas e mesaunas: il 1995 avevan 99,6% da las interpresas main che 250 emploiauds a temp cumplain, e radund 75% dals emploiauds eran occupads en questas; 90% da las interpresas avevan main che 10 emploiauds, e bunamain mintga terz era occupà en ina tala interresa.

¹ Lieus da lavur cun main che 10 emploiauds

² T. a. cussegliazion da dretg e d'interresa, biro d'architectura e d'inschigniers, reclama

³ incl. intermediaziun commerziala

⁴ incl. assicuranza sociala

Industria e commerzi cun l'exterior

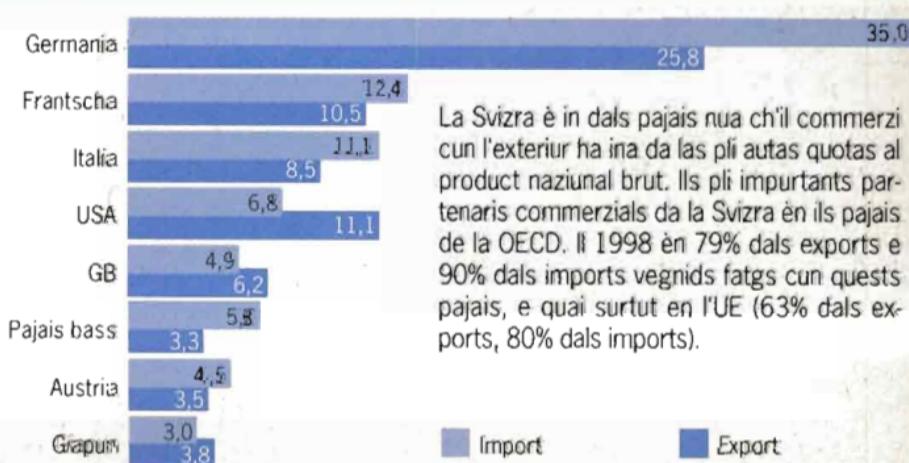
Producziun industrialia

	1990	1993	1994	1995	1996	1997
Producziun industrialia Media annuala 1995 = 100						
Total manaschis d'elavuraziun; industria	97	94	97	100	100,3	104,9
Alliments e bavrondas; elavuraziun da tubac	98	99	98	100	100,4	93,9
Textilias e vestgadira	109	97	104	100	97,2	96,5
Rauba da tgirom e chalzers	199	142	122	100	82,8	81,0
Elavuraziun da laina (senza mobiglias)	110	95	103	100	97,8	101,0
Manaschis da palpiri, chartun, ediziun e stampa	95	90	97	100	100,2	99,7
Industria chemica	70	79	91	100	110,2	125,7
Rauba da gumma e da materia sintetica	107	96	91	100	94,4	99,3
Auters products da minerals na metallics	124	95	105	100	94,6	93,2
Elavuraziun da metal	117	97	97	100	97,4	101,6
Maschinas, elektronica, uras, vehichels da quai: Maschinas	96	96	98	100	99,0	107,2
Vehichels	100	97,6	107,2
Electronica, mecanica fina, optica, uras	100	102,0	97,3

Commerzi cun l'exterior

en millions francs	Import			Export		
	1990	1997	1998	1990	1997	1998
Total	96 611	103 088	106 866	88 257	105 133	109 113
da quai:						
Products agrars e forestals	8 095	8 887	9 259	2 998	3 818	3 807
Textilias, vestgadira, chalzers	8 806	8 419	8 604	4 984	3 933	3 968
Chemicalias	10 624	16 793	17 797	18 425	29 647	31 302
Metals	9 025	8 944	9 517	7 537	9 067	9 557
Maschinas, electronica	19 794	23 083	24 657	25 527	30 882	31 922
Vehichels	10 230	11 324	12 283	1 485	2 525	2 801
Instruments, uras	5 786	6 845	6 818	13 330	16 712	16 725

Ils pli impurtants partenaris commerzials 1998 (en mia. fr.)

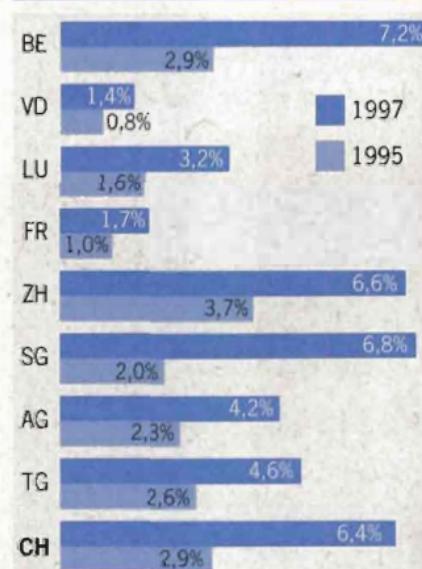
¹ Média per onn.

Funtaunas: UFFs. Administraziun fédérale da las duanes

Agricultura

	1990	1996	1997	Midadas en %
	1 068 490	1 082 876	1 075 728	1990-97
Surfatscha agrara utilisable (en ha)				
Ers averts	312 606	308 924	300 738	-3,8
Prads artifizials	90 319	111 133	113 865	26,1
Prads naturals e pastgiras ¹	634 719	628 976	627 457	-1,1
Viticultura	12 403	13 107	12 531	1,0
Pomicultura	7 336	7 703	7 724	5,3
Ulteriura surfatscha utilisable	11 107	13 033	13 413	20,8
Total	1 068 490	1 082 876	1 075 728	0,7
Manaschis agriculs				
0-3 ha surfatscha agricula utilisable	19 819	12 167	11 480	-42,1
3-10 ha	27 092	22 074	21 566	-20,4
10-20 ha	31 630	27 877	27 166	-14,1
20-50 ha	13 590	16 411	16 520	21,6
>50 ha	684	950	998	45,9
Total	92 815	79 479	77 730	-16,3
Persunas ocupadas e mechanisaziun	1985	1990	1996	1990-96
Umens	185 264	161 484	150 635	-6,7
Dunnas	115 267	92 077	74 514	-19,1
Tractors a dus ischigls	103 913	112 225	112 008	-0,2
Mulscheras ed indrizs da mulscher	3 593	6 946	12 557	80,8
Silos (m ³)	4 638 356	4 860 110	5 184 949	6,7
Consum e producziun, 1997				
	Cons. (kg) ²	Prod. (%) ³		
Latg da consum	109,7	97,2		
Verdura	101,6	56,0	BE	7,2%
Fritgs	93,9	36,9	VD	2,9% 1,4% 0,8%
Graun	75,7	43,0	LU	3,2% 1,6%
Charn (netto)	55,9	80,3	FR	1,7% 1,0%
Tartuffels	46,3	94,4	ZH	6,6%
Zutger	44,7	57,2	SG	6,8%
Grass vegetals, ielis	13,7	23,1	AG	2,0% 4,2%
Chaschiel grass	13,3	125,4	TG	2,3% 4,6%
Ovs	10,5	49,4	CH	2,6% 2,9% 6,4%
Peschs, crustaccas	7,4	3,5		
Paintg	6,2	89,1		
Producziun (en miu. fr.)				
	1990	1996	1997 ⁴	
Total	10 006	8 212	8 022	
da quai products				
d'animaüs en %	73,6	65,8	68,8	

Agricultura biologica⁵

¹ Senza pastgiras d'alpeggiar.

² Per persuna.

³ Produc en Sviza, en % dal consum.

⁴ provisori

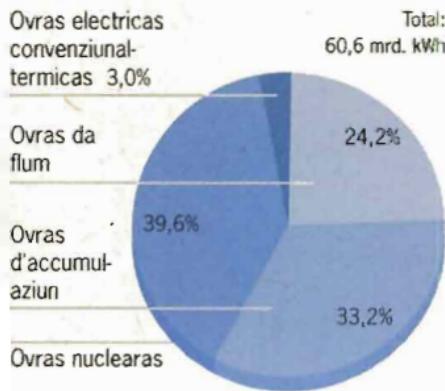
⁵ Quota dals manaschis cun producziun biologica eu ils impurtaüs chantuns agriculs.

UFS, Uffizi da construziuns agricolas

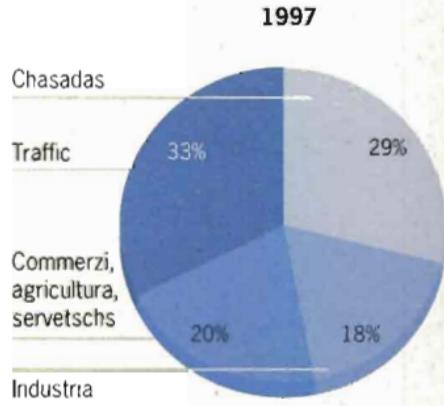
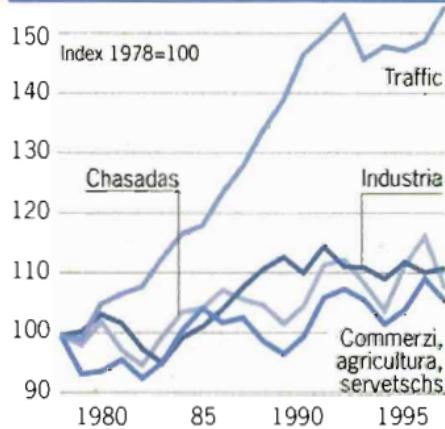
Consum final tenor pertader d'energia

en terajoule ¹	1970	1980	1990	1995	1996	1997
Products dad ieli	454 570	488 300	492 230	488 150	495 930	488 570
Combustibels	316 510	309 480	243 660	236 560	241 660	224 390
Carburants	138 060	178 820	248 570	251 590	254 270	264 180
Electricitat	90 310	126 910	167 670	172 380	175 290	175 000
Gas	7 360	33 740	70 480	95 540	102 480	98 260
Charvun e cocs	24 440	13 630	14 360	7 910	5 950	4 590
Laina dad arder	10 110	9 670	16 660	19 170	20 820	18 800
Chalira a distanza	...	7 920	10 420	11 970	12 480	12 980
Rumentis industrials	...	3 700	6 710	8 450	9 020	10 090
Total	586 790	683 870	778 530	803 570	821 970	808 290

Producziun d'electricitat 1997**Economia e consum d'energia**

Fin ils ultims onns gieva la creschientscha economica a pèr cun l'augment dal consum d'energia. Dapi la mesadad dals onns 70 ha quai midà.

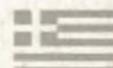
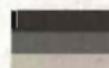
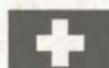
Ils davos dus decennis è il consum final d'energia creschi in bun pau pli pauc ch'il product naziunal brut. E quai malgrà che l'energia è vegnida pli e pli favuraivla en cumpareggi-aziun cun il svilup dals pretschs.

Producziun d'electricitat

¹ 1 terajoule (TJ) corrisponda a radund 24 t ieli dad arder u carburants dad ieli resp. radund 0,3 miu. kWh

Funtauna: Uffizi federal da l'energia

La Svizra e l'Europa

		Svizra	Germania	Grezia
Populaziun (en*1000; entschatta da l'onn)	1997	7 081	82 012	10 487
Quota da las persunas sut 15 (en %)	1997	18	16	16
Quota da las persunas sur 64 (en %)	1997	15	16	16
Naschientschas (pro 1000 abitants)	1996	11,7	9,7	9,6
Naschientschas ordaifer la lètg (en %)	1996	7,3	17,1	3,3
Aspectativa da vita tar umens (en onns)	1997	76,2	73,7 ¹¹	75,1 ¹¹
Aspectativa da vita tar dunnas (en onns)	1997	82,3	80,0 ¹¹	81,4 ¹¹
Maridaglias (pro 1000 abitants)	1996	5,7	5,2	4,3
Divorzi (pro 1000 abitants)	1996	2,3	2,1	0,9
Mortalidad da pops (pro 1000 naschientschas)	1996	4,7	5,0	7,2
Saldo da migrazion (pro 1000 abitants)	1996	-0,2	3,4	2,1
Esters dormiciliads (en % da la populaziun)	1996	19,3	8,8	1,5
Persunas pro chasada	1997	2,3	2,2	2,6
Persunas cun terminaziun terziaria ¹ (en %)	1996	22	22	19
Surfatscha agrara (en % da la surfatscha totala)	1997	38,3	49	39
Surfatscha da guaud (en % da la surfatscha totala)	1997	30,3	29	22
Emissiuns CO ₂ (en t pro abitant)	1995	5,9	10,4	7,5
Autos da persunas (pro 1000 abitants)	1995	456	423 ¹²	208
Accidents da traffic ² (pro 1000 autos da persunas)	1994	8,2	9,9	12,0 ¹⁴
Pretsch per benzin super senza plum (en US\$/l)	1995	1,02	1,12	0,83
Persunas cun gudogn en l'agricultura (en %) ³	1997	4,8	2,9	19,8
Persunas cun gudogn en l'industria (en %) ³	1997	25,3	34,7	22,5
Persunas cun gudogn en ils servetschs (en %) ³	1997	69,8	62,4	57,7
Quota da gudogn ⁴ dunnas	1997	56,9	48,2	36,2
Quota da gudogn ⁴ umens	1997	78,5	67,9	62,9
Quota dals dischoccupads	1997	4,1	9,9	9,6
Dunnas	1997	3,9	10,6	14,8
Umens	1997	4,3	9,3	6,2
Dunnas en plazzas parzialas (en %) ⁵	1997	53,5	35,1	8,1
Umens en plazzas parzialas (en %) ⁵	1997	8,6	4,2	2,6
Temp da lavur emnii ⁶ (uras)	1997	41,9	40,1	40,5
Exports pro abitant (en US\$) ⁷	1996	15 018	6 957	1 844
PNB pro abitant (en US\$) ⁸	1997	25 130	22 462	13 856
PNB, creschament mesaun real (en %, p.a.)	1990-97	0,0	1,7	2,0
Rata d'inflaziun	1997	0,5	1,8	18,3
Deficit public (en % dal PNB) ⁹	1997	2,3	2,6	4,0
Daiverts publics (en % dal PNB) ¹⁰	1997	49,2	63,6	109,5

¹ da la populaziun tranter 25-64 onns

⁵ en % da las dunnas resp. dals umens cun gudogn

² accidents cun donn da persunas

⁶ indicaziuns mo per occupads a temp complain

³ en % da tot las persunas cun gudogn

⁷ expert da raubas e servetschs

⁴ Persunas activas (persunas cun gudogn e dischoccupads)

⁸ per paridades curentas da la capacitat da cumpla

en % da las dunnas resp. dals umens sur 15.

⁹ valur max. lubida tenor contracts da Maastricht: 3 %

Spagna	Frantscha	Italia	Pajais bass	Austria	Svezia	Reginavel Uni	Uniurop.	
39 299	58 492	57 461	15 567	8 068	8 845	58 902	373 713 ^a	
16	19	15	18	17	19	19	17	
16	15	17	13	15	17	16	16	
9,1	12,6 ^b	9,2	12,2	11,0	10,8	12,5	10,8 ^b	
11,1 ¹²	38,8 ^b	8,3	17,0	28,0	53,9	35,5	24,3 ¹¹	
74,4 ^{11,12}	74,2 ^b	74,9 ¹¹	74,7 ¹²	74,2 ¹¹	76,7 ^b	74,3 ¹²	74,1 ^{11,12}	
81,6 ^{11,12}	82,1 ^b	81,3 ¹¹	80,3 ¹²	80,5 ¹¹	81,8 ^b	79,5 ¹²	80,5 ^{11,12}	
4,9	4,8 ^b	4,7	5,5	5,2	3,8	5,4	5,1 ^b	
0,8	2,1 ^b	0,6	2,3	2,2	2,4	2,9	1,8 ¹¹	
6,0	4,8	5,9	5,7	5,1	4,0	6,1	5,5 ^b	
1,2 ^b	0,6 ^b	2,6 ^b	1,4	0,6	0,7	1,7 ^b	2,0 ^b	
1,3	6,4 ¹³	1,2	4,9	9,0	5,9	3,6	4,7 ^b	
3,2	2,4	2,8	2,3	2,5	...	2,3	...	
18	19	8	23	8	27	22	...	
59	56	56	44	41	7	66	43	
31	28	21	8	39	50	10	33	
6,1	6,0	7,1	11,1	7,1	6,1	9,1	8,2	
362	439	541	388	446	415	357	428	
7,8 ¹³	5,3	5,8 ¹⁴	7,0 ¹¹	12,1	4,4	11,1 ¹³	8,2	
0,89	1,16	1,06	1,21	1,16	1,05	0,87	...	
8,3	4,6	6,5	3,7	6,9	3,2	1,9	5,0	
29,9	26,6	31,7	22,9	29,6	25,6	26,9	29,5	
61,8	68,8	61,8	73,4	63,5	71,2	71,2	65,6	
36,7	48,2	34,8	50,6	48,7	56,5	53,2	45,6	
62,3	63,3	61,8	71,5	69,1	65,3	70,8	65,9	
20,9	12,6	12,4	5,5	5,1	10,4	7,1	10,8	
28,1	14,5	16,7	7,1	5,3	9,7	5,8	12,4	
16,3	11,1	9,7	4,3	5,1	11,0	8,1	9,6	
17,4	30,9	13,7	67,9	29,0	41,4	44,9	32,4	
3,2	5,5	3,3	17,0	4,0	9,3	8,8	5,8	
40,6	39,7	38,5	39,2	40,0	40,1	44,0	40,4	
3 769	6 314	5 597	13 715	11 588	11 313	5 796	6 887	
15 941	21 169	20 093	21 448	22 854	20 344	20 144	19 333 ^c	
1,7	1,3	1,1	2,4	2,0	0,8	1,7	1,6	
2,0	1,2	1,8	2,2	1,3	0,9	3,1	2,0	
2,6	3,0	2,7	0,9	1,9	0,8	2,0	2,4	
74,0	65,3	121,7	70,6	64,3	76,8	59,1	76,7	

^a valori mass. tenor contracts da Maastricht: 60 %

^b provvisorio

^c stimazion

¹¹ con precedenti

¹² 1991

¹³ 1992

Turissem

Dumonda ed offerta 1997

	Letgs, plazs da durmir en 1000	%	Pernottaziuns en 1000	en %
Hotels e manaschis da cura	267	25,0	31 980	48,0
Chalets, abitaziuns da vacanzas	360	33,7	19 900	29,9
Campadis, pazzas per rulottas	208	19,5	6 877	10,3
Albierts per giuvenils	7	0,6	784	1,2
Alloschamenti da gruppas	226	21,2	7 055	10,6
Total	1 068	100,0	66 596	100,0

Bilantscha dal traffic dad esters

(en miu. fr.)	1980	1990	1996	1997
Entradas	5 602	10 296	11 070	11 513
Expensas	4 060	8 159	9 311	10 058
Saldo	1 542	2 137	1 759	1 455
Entradas dal turissem intern	5 200	7 400	9 737	9 044

Turissem internaziunal 1997

Svizzers a l'exterior¹

Frantscha	3797
Spagna	1626
Italia	1333
Germania	875
Austria	700
GB	599
USA	410
Grezia	296
Ungaria	166
Pajais bass	110
Canada	101
Tailandia	97

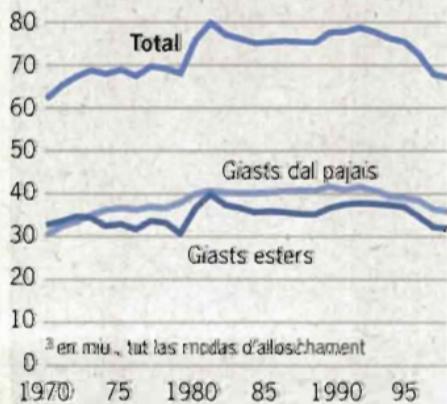
¹ Arribadas en 1000
(total: 12,21 miu.)

Giasts en Svizra²

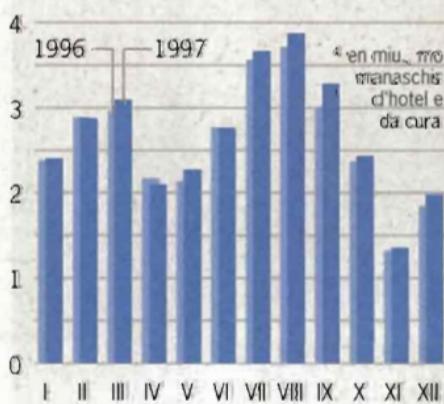
Germania	2102
USA	787
Giapun	541
GB	495
Frantscha	443
Italia	408
Pajais bass	264
Belgia	215
Spagna	158
Austria	139
Israel	89
Svezia	70

² Arribadas en 1000
(total: 7,05 miu.,
senza parahotellaria,
ulteriori 5,25 miu.
giasts svizzers)

Pernottaziuns³

Pernottaziuns tenor mai

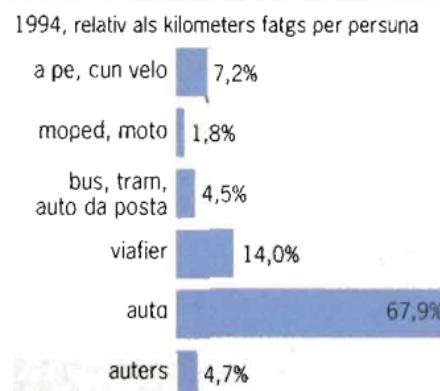

Rait en km	1960	1970	1980	1990	1996
Viafier	5 099	4 991	4 982	5 030	5 041
Via ¹	55 934	60 139	66 544	70 970	71 015
da quai via naziunala	112	651	1 170	1 495	1 594
Dumber dals vehichels	1960	1970	1980	1990	1998
Autos da persunas	509 279	1 383 204	2 246 752	2 985 399	3 383 273
Motos	...	142 107	137 340	299 264	435 042
Vehichels per il transport da rauba	55 150	106 997	169 402	252 136	267 380
da quels autos da furniziu	196 845	215 501
Accidents da traffic sin via	1960	1970	1980	1990	1997
Accidents da traffic sin via	50 057	74 709	67 160	79 436	79 178
da quels cun persunas blessadas	26 984	28 651	25 649	23 834	22 076
Blessads	34 398	35 981	32 326	29 243	27 286
Morts	1 303	1 694	1 246	954	587
Prestaziuns da traffic ²	1960	1970	1980	1990	1995
Traffic da persunas viafier ³	7 973	9 339	9 964	12 678	13 408
Traffic da persunas via ⁴	18 590	45 882	67 041	77 759	77 447
Traffic da rauba viafier ³	4 315	6 983	7 799	8 862	8 686
Traffic da rauba via	2 152	4 846	7 287	10 464	12 868

Traffic da rauba che traversa las Alps 1997⁵

(en millions tonnes nettas)	Total	Viafier transit (%)	Augment ⁶	Total	Via transit (%)	Augment ⁶
Frantscha	10,1	40,6	40,3	25,3	41,1	16,1
Svizra	18,0	85,6	0,6	7,1	49,3	65,1
da quai Gottard	13,7	86,1	0,7	6,0	53,3	93,6
Austria	7,8	92,3	41,8	21,3	87,8	45,9
Total	35,9	74,4	17,3	53,7	60,7	31,9

Utilisaziun dals medis da transport

Diever dal traffic

1994, relativ als kilometers fatgs per persuna (tut ils dis da l'etna, total: 33,2 km/dì)

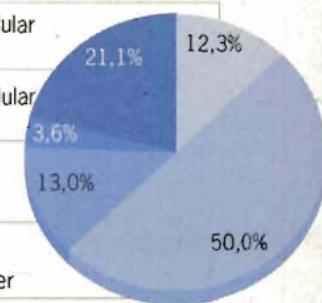
Traffic da professiun

Traffic pendular
(lavor)

Traffic pendular
(scolaziun)

Traffic
da cumpra

Traffic
da temp liber

¹ Vias communalas: stadi 1984

² en millions kilometers da persunas resp. en millions tonnes kilometricas

³ de viafiers

⁴ Traffic privat

⁵ Viafier: Alps Mt Cenis-Brenner;

Via: Alps Fréjus-Brenner

⁶ Augment visavi 1990 en %

Funtaunas: UFS, GVF

Construir ed abitar

Expensas da construcziun

(en miu. fr.)	1980	1985	1990	1996	1997
Total	25 336	33 157	49 182	42 891	41 224
Expensas publicas	8 448	10 190	14 993	15 444	15 100
Construcziun bassa da quai vias	5 037	5 768	7 999	8 748	8 705
Construcziun auta	3 411	4 422	6 994	6 695	6 395
Expensas privatas da quai abitar	16 918	22 967	34 189	27 447	26 124
	17 813	16 644

Construcziun d'abitaziuns

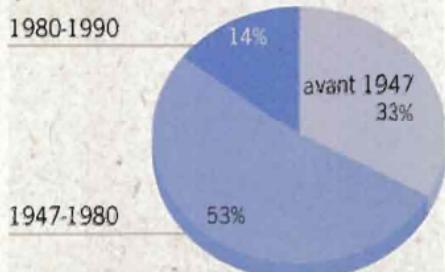
	1980	1985	1990	1996	1997
Chasas d'abitar novas	20 806	17 537	16 162	16 430	16 106
da quellas chasas d'ina famiglia	16 963	12 609	11 200	11 683	12 245
Abitaziuns novas	40 876	44 228	39 984	41 988	35 961
cun 1 chombra	2 122	1 849	2 010	1 035	778
2 chombras	4 598	5 409	5 248	4 643	3 175
3 chombras	7 094	9 481	8 937	9 669	7 329
4 chombras	11 557	14 471	12 487	14 858	12 636
5 chombras u dapli	15 505	13 018	11 302	11 783	12 043

Dumber d'abitaziuns

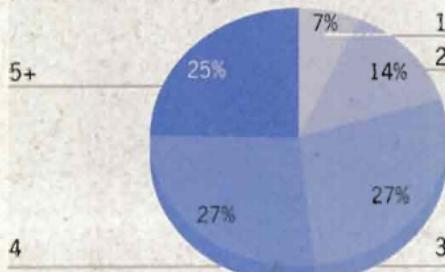
	1980	1985	1990	1996	1997
Dumber	2 702 656	2 925 164	3 140 353	3 434 119	3 472 355
da quai vidas (%)	0,74	0,79	0,44	1,61	1,82

Aspects da l'abitar 1990

Vegliadetgna da las abitaziuns (perioda da construcziun)

Grondezza da las abitaziuns (dumber da las stanzas)

Relaziuns da proprietad

Strusch in terz da las abitaziuns appartegna a persunas giuridicas (societads immobiliarias, fundaziuns da proveydiment professiunal etc.), 69% (1980: 68%) appartegnan a persunas privatas. Ma sulettarmain 31% da las abitaziuns abitadas permanentamain vegnan er duvradas da lur proprietaris. Quai è en l'Europa lunsch ora la quota la pli bassa.

Spazi d'abitar

La surfatscha media d'abitar per persuna munta a 39 m^2 . Ella è s'augmentada ils davos decennis considerablament (1980: 34 m^2). Era il dumber da las chasas d'ina famiglia è creschi fitg. El importa 54% da las chasas d'abitar (1980: 47%). Da tut las abitaziuns sa chattan dentant mo 21% en chasas d'ina famiglia.

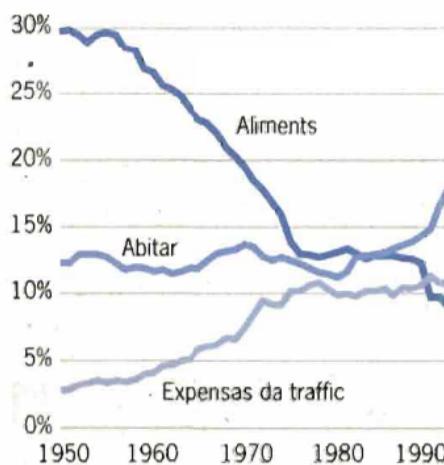
Structura d'expensas¹ da las chasadas privatas 1992

	%
Aliments, bavrondas, tubacs	11,5
Vestgadira e chalzers	4,4
Abitar ed energia	20,6
da quai abitar	18,2
Mobiliar	4,4
Tgira da la sanadad	3,7
Traffic e communicaziun	8,6
da quai autos da persunas	5,9
Recreaziun e scolaziun	6,7
Ulteriuras raubas e servetschs	9,6
da quai hotellaria, viadis pauschals	6,9
Total expensas da consumaziun	69,5
Ulteriuras expensas per il tegnairchasa	30,6
da quai taglias	11,6
da quai premias d'assicuranzas ²	16,4
Expensas mensilas	
per chasada en francs	6786
Persunas per chasada	2,4

Svieutas dal commerzi en detagi 1998³

	%
Aliments e products da giudiment	0,2
Vestgadira e textilias	-1,2
Ulteriuras gruppas	4,5
Total	1,4

Expensas da las chasadas⁴

¹ En % da las expensas totalas dal budget

² Brut; contribuziuns a las assicuranzas socialas inclusas

³ Midada reala visavi l'om precedent en %

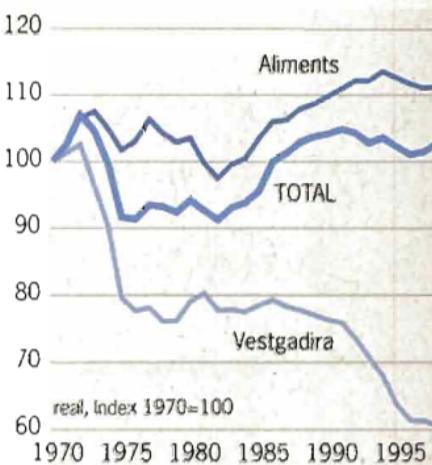
La glieud consumescha puspè dapli

Suenter in lung temp da stagnaziun dapi l'entschatta dals onns novanta èn las svieutas dal commerzi en detagi puspè creschidas fermamain il 1998. La raschun principala per quest svilup positiv è ina bler pli bassa quota da disoccupads (p. 8).

Autra structura d'expensas

La structura d'expensas dependa da l'autezza da las expensas totalas: pli bassas che quellas èn e pli grondas las quotas per ils basegns vitals sco il nutriment e l'abitar. Sch'ins contempla il svilup dals davos decennis, pon ins constatar ina quota sbassanta per il nutriment, ma betg per l'abitar. Quai è d'attribuir a pretensiuns crescentas (guarda p. 20) ed - ils onns 80 - era al ferm augment da pretschs per fitschasa (guarda p. 9).

Svieutas dal commerzi en detagi

⁴ Quotas d'impurtaunts posti d'expensas da las chasadas (emplooids), 100 % = tut las expensas

Finanzas publicas

Rendaquints en millardas francs	Entradas		Expensas		Deficit	
	1996	1999 ³	1996	1999 ³	1996	1999 ³
Confederaziun	38,5	42,4	43,8	47,2	-5,3	-4,9
Chantuns	52,9	55,7	55,1	57,8	-2,2	-2,1
Vischnancas ¹	38,2	40,0	38,7	40,5	-0,5	-0,5
Total ²	107,6	113,9	115,6	121,6	-8,0	-7,5
Daivets (en mia. fr.)	1980	1990	1996	1997	1998 ³	1999 ³
Confederaziun	31,7	38,5	86,0	93,1	101,1	106,0
Chantuns	22,4	30,5	56,8	60,2	64,4	66,5
Vischnancas ¹	23,0	29,0	37,5	37,5	38,1	38,6
Total	77,1	98,0	180,3	190,8	203,6	211,1
Structura da las entradas e da las expensas 1996	Quota confede- raziun %		Chargia fiscal⁴ 1997			
Entradas	107 560	35,7	JU	130,5		
Taglias	77 250	44,2	VS	130,1		
dad entradas, facultad	55 731	25,6	FR	124,8		
Taglias sin possess e sin las expensas	1 627	-	NE	124,4		
Taglias da consumaziun	19 892	100,0	BE	120,4		
Ulteriuras entradas	30 309	14,1	LU	116,6		
Expensas	115 595	37,9	OW	116,0		
Administraziun generala	7 331	20,1	GE	113,3		
Giustia, polizia	6 519	6,7	GL	111,9		
Defensiun naziunala	6 046	92,3	BS	111,9		
Furmaziun	21 381	14,7	VD	109,4		
Cultura, temp liber	3 566	10,9	AR	106,2		
Sanadad	14 635	1,3	TG	101,1		
Bainstar social	23 474	54,2	CH	Media CH=index 100		
Traffic	11 392	55,7	SH	99,5		
Ambient, planificaziun territoriala	4 492	12,9	SO	99,4		
Agricultura	4 390	89,6	SG	99,2		
Expensas da finanzas	8 358	72,9	AI	97,5		
Ulteriuras expensas	4 011	73,4	AG	97,3		
			TI	96,9		
			BL	93,2		
			GR	90,5		
			UR	88,7		
			SZ	82,7		
			ZH	80,3		
			NW	72,2		
			ZG	57,3		

Quint da finanzas dischequilibrä

L'economia publica registrescha dapi l'entschatta dals onns 90 gronds deficits. Sco consequenza èn era s'augmentads ils daivets e cun quai la quota da tschains tar las expensas totalas (1990: 5,3%; 1998: probablamain 6,9%). Ils daivets van surtut er a donn e cust da las generaziuns futuras. La situaziun finanziala da la confederaziun, dals chantuns e da las citads pli grondas vegn a restar critica era ils proxims onns.

¹ Stimaziuns

² Senza dumbraziuns dublas

³ Budget

⁴ Taglias sin entradas e facultad da personas naturalas

Funtaunas: Administraziun federala da las finanzas,

Administraziun federala da taglias

Summa da bilantscha e gudogns da las bancas, fin 1997

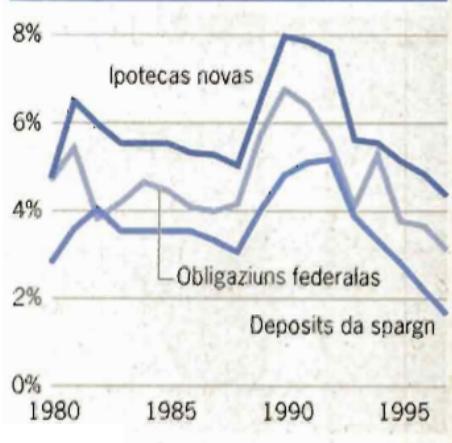
Gruppas da bancas	Dumber d'institus		Summa da bilantscha en miu. fr.	Gudogn ann. en miu. fr.	Sperdita ann. en miu. fr.
	1987	1997			
Bancas chantunala	29	24	268 994	1	774
Bancas grondas	5	4	1 121 233	29	1 023
Bancas reg. e cassas da spargn	214	117	70 750	-1	260
Bancas Raiffeisen ²	2	1	57 296	7	71
Ulteriuras bancas	202	214	228 542	10	3 432
Filialas da bancas estras	17	18	23 906	29	106
Banchiers privats	23	16	11 494	24	370
Total	622³	394	1 782 213	19	6 036

Structura da bilantscha da las bancas 1997

Activas	%
Meds liquids	1
Pretenziuns da palpiris monetars	4
Pretenziuns visavi bancas	20
Total credits	46
Pretenziuns visavi clients	19
Pretenziuns ipotecaras	27
Effectivs da commerzis en vaglias	9
Investiziuns finanzielas	3
Participaziuns	1
Investiziuns realas	1
Ulteriuras activas	11
Metals prezius	5
Total	100
da quai exterior	51

Passivas	%
Pretenziuns da palpiris monetars	3
Pretenziuns visavi bancas	19
Daniers da clientella	51
Duairs en furma da spargn	13
Duairs en furma d'investiziuns	4
Ulteriurs duairs a vista ed a temp	24
Obligaziuns da cassa	3
Emprests ed emprests ipotecars	7
Ulteriuras passivas	15
Agens meds	5
Metals prezius	7
Total	100
da quai exterior	45

Tschains la fin da l'onn⁴

Curs da devisas⁵

	1994	1996	1998
US\$ 1	1,366	1,235	1,449
Yen 100	1,336	1,135	1,110
ECU	1,621	1,568	1,622
DM 100	84,24	82,10	82,38
FF 100	24,62	24,14	24,57
Lira 100	0,085	0,080	0,083
£ 1	2,090	1,930	2,398

Assicuranzas privatas 1996

(en miu. fr.)	Entradas	Expensas
Assicuranza da vita	33 772	19 718
Accidents e donns	28 943	16 101
Reassicuranza	11 321	7 204
Total	74 036	43 023

¹ Midada visavi l'onn precedent ex %

² in'associazion cun 892 instituts colliads

³ inclus societads de finanzas

⁴ Deposits da spargn ed ipotecas novas tar bancas chantunala

⁵ Media annuala, commerzi interbanca, en francs suizors

Funtaunas: Banca naziunala svizra, Uffizi federal da las segiranzas privatas

Segirtad sociala

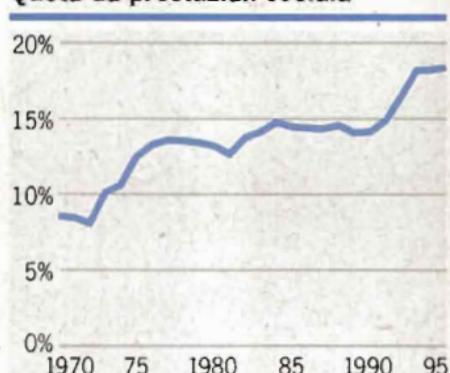
Assicuranzas sociales: finanziaziun

en millions francs	1996	1997	Entradas	Expensas	Entradas	Expensas
AVS federala	24 788	24 817	25 219	25 803		
Prestaziuns supplementaras (PS) a l'AVS	1 326	1 326	1 376	1 376		
Assicuranza d'invalididad federala AI	6 886	7 313	7 037	7 652		
Prestaziuns supplementaras (PS) a l'AI	578	578	653	653		
Provediment professiunal PP	46 500 ³	26 000 ³		
Assicuranza da malsauns AM	17 050	17 299		
Assicuranza d'accidents AA	6 128	5 966		
Urden da cumpensaziun dal gudogn UCG	878	621	969	582		
Assicuranza da dischoccupads AD	5 955	6 124	5 745	8 028		
Supplements da famiglia SF	4 073	4 100		
Total (senza dumbraziuns dublas)	113 640	93 621		

Assicuranzas sociales: retschaviders

en 1000	1995	1996	1997
AVS	1532	1568	1597
PS AVS	125	113	121
AI	313	329	342
PS AI	41	42	46
PP	627 ²	647 ³	...
AM ⁴	83	78	...
AA	108	107	...
UCG	404	394	...
AD	296	325	351
SF

Quota da prestaziun sociala¹

L'importanza da la segirtad sociala crescha

Las expensas da las assicuranzas socialas èn s'augmentadas bler dapli ils davos 25 onns ch'il product naziunal brut; la quota da la prestaziun sociala è pli che sa dublegiada. Ils motivs èn: l'augment da la prestaziun e – cunzunt ils davos onns – la recessiun e la gronda dischoccupaziun. Tras midadas en la structura da vegliadetgna (cf. p. 4) astgass la quota crescher vinavant.

Povradad

Tenor ina retschertga per l'onn 1992 vegn quintada en Svizra 5 fin 10 % da la populaziun sco povra (tenor ils criteris da la Conferenza svizra per agid social resp. tenor criteris per las prestaziuns cumplementaras da l'AVS). Pertutgads il pli fitg nun èn ils attempads, mabain personas giuvnas sut 40, cunzunt pèrs cun uffants. Igl è disputaivel, sche la povradad è s'augmentada durant ils onns 90. En mintga cas èn il dumber dals cas socials ed era la summa da las prestaziuns da sostegn s'augmentads fitg svelt aifer quest temp.

¹ Prestaziuns da l'assicuranza sociala en % dal PNB a basa da las datas dal quint general da l'economia publica.

³ provisori

² Stimaziun

⁴ personas malsaunas sin 100 assicurads

Fuente: Uffizi federal da las assicuranzas socialas, UFS

Meds da massa	Dumber dals titels				Ediziun totala en 1000				R
	D ¹	F ¹	I ¹	R ¹	D	F	I	R	
1980	92	18	6	-	2000,1	533,0	84,8	-	
1990 ²	93	19	5	-	2106,6	552,6	90,1	-	
1995	78	15	3	-	2105,6	536,2	93,4	-	
1996	66	15	3	-	2078,7	508,2	94,9	-	
1997	57	13	5	1	2034,9	525,7	56,1	7,4	

Utilisaziun da radio e televisiun 1997

	Radio ³			Television ⁴		
	D	F	I	D	F	I
SSR	99	64	114	4	51	55
Emitturs esters	25	30	29	86	94	101
Staziuns privatas (CH)	71	45	11

Gasettas quotidianas e cudeschs publitgads tenor lingua 1997

Gasettas quotidianas: ediziun en milli (ediziun totala: 2 664,1)

Blick	315,5
Tages Anzeiger	283,1
Neue Zürcher Zeitung	162,3
Berner Zeitung	134,1
Neue Luzerner Zeitung	131,7
Aargauer Zeitung	118,5
Basler Zeitung	115,2
Der Bund	64,9
St. Galler Tagblatt	62,6
24 Heures	89,4
Tribune de Genève	76,7
Le Matin	67,5
Nouvelliste	42,1
Le Nouveau Quotidien	38,0
Corriere del Ticino ⁵	37,1
La Région ⁶	31,7
Giornale del Popolo	26,1

Cudeschs publitgads tenor lingua

Autras linguas

Englais

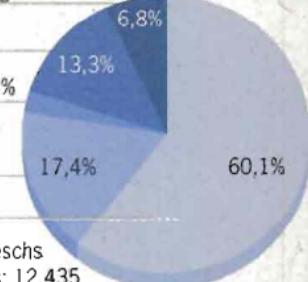
Talian 2,4%

Franzos

Tudestg

Total cudeschs

publitgads: 12 435

Gasettas sut squitsch

La Svizra ha ina gronda varietad da pressa. Ma adina dapli gasettas vegnan sut squitsch, il dumber da las fusiuns crescha. Il motiv è surtut era la sminuazion resp. la repartiziun da las expensas da propaganda. Questas expensas muntavan il 1997 a radund 2,4 milliardas francs en las gasettas dal di e las revistas. 80% da tut las expensas da propaganda en Svizra (netto, v.d. senza custs da produzion) èn expensas da propaganda da las medias (pressa; kino, radio, tv e teletext); il 1996 importavan elllas 77%. La part dals meds electronics (radio, televisiun, teletext) è il 1997 cun 11,6% anc adina pitschna, ma già pli auta ch'il 1995 (10,7%).

¹ D signifitgesha Svizra tudestga, F franzosa, I italiana ed R rumantsch

² per part ediziuns betg verifitgadas

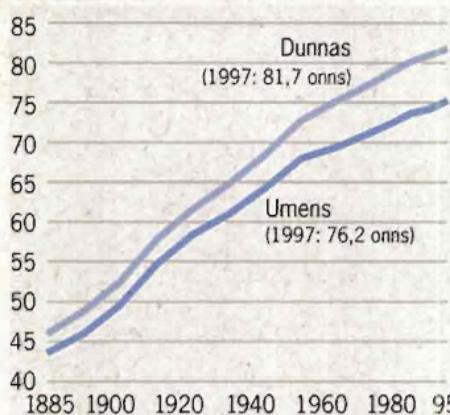
³ Per persuna sur 15 onns en min./di, media gl-ve

⁴ Per persuna a partir da 3 onns en min./di, media gl-du

⁵ Ediziun 1994

Funtaunas: SA per la perscrutaziun da las medias da reclama, SSR, Telecontrol, Biblioteca nazionala svizra

Aspectativas da vita

Durant quest tschientaner èn las aspectativas da vita creschidas considerablament e quai surtut perquai che la mortalitat da pops è sa sminuida. Per las dunnas è l'aspectativa da vita creschida pli ferm che per ils umens. Lezs moran savens pli baud (avant il 70avel onn da la vita) – cunzunt pervia d'accidents ed intervenziuns violentas, cancer dal lom e zirrosa epatica.

Stadi da sanadad subjectiv

86% dals umens ed 80% da las dunnas inditgeschan (1997) d'avair ina buna u fitg buna sanadad e mo 3% dals umens resp. 5% da las dunnas sa sentan malsaun u fitg malsaun. Ma betg darar paran maldispostadas temporaras da disturbar considerablament la lavour e la vita da mintgadi. Nus essan mintg'onn durant 11,1 dis incapabells da lavourar, sin niveis da furmaziun pli auts main savens (7,9), sin niveis pli bass pli savens (14,8).

Malsognas infectusas¹ 1996

Infecziuns gastrointestinalas acutas	9 564
Meningitis	98
Malaria	292
Tuberculosa	764
AIDS	433

Accidents 1996

	Dunnas	Umens
Accidents da lavour	48 788	229 732
Accidents ordaifer il temp da lavour	137 511	283 901

Impedids² 1996

	Dunnas	Umens
Grad d'invaliditat		
40–49%	3 064	2 540
50–66%	17 137	20 120
67–100%	48 749	74 828

Raschuns da mort 1996

	Schlattaina		Gruppa da vegliadetgna		
	Dunnas	Umens	0–14	15–64	>64
Tut las raschuns da mort	31 867	30 770	613	11 084	50 940
Malsognas infectusas	363	542	11	509	385
da questas AIDS	115	311	5	409	12
Malsognas da cancer	6 687	8 360	29	3 937	11 081
Malsognas dal sistem da la circulaziun	14 196	11 559	10	2 110	23 635
da questas malsognas dal cor	10 088	8 747	9	1 682	17 144
Accidents ed intervenziuns violentas	1 388	2 280	87	1 915	1 666
da quai:					
Accidents	896	1 168	71	762	1 231
Suicidis	421	1 010	4	1 046	381

Mortalitat da pops

	1970	1980	1990	1995	1996	1997
pro 1000 naschids-vivs	15,0	9,1	6,8	5,0	4,7	4,8

¹ Cas novs da malsogna

² Retschaviders da rentas da l'Assicuranza d'invaliditat

Funtaunas: UST, Uffizi federal da la sanadad publica, Uffizi federal da las assicuranzas socialas

Consum da drogas illegalas e da stimulants legals (1997)

Drogas illegalas vegnan consumadas surtut da giuvenils e giuvens creschids - per ordinari mo in pèr giadas u da temp en temp. Dals giuvenils tranter 15 e 39 onns consumeschan circa 6% regularmain, qvd. almain ina gia ad emna, cannabis e circa 1% opiatas e cocaine. Il consum da cannabis crescha cuntinuadament: il 1992 era quai mo 2%. Ord vista da la sanadad publica è il consum d'alcohol e da tubac pli gravant che quel da drogas illegalas: en tut finan radund 33% da la populaziun, 27% da las dunnas e 38% dals umens. Era questas cifras èn creschidas dapi il 1992, il pli marcant tar ils giuvenils da 15-24 onns (dunnas: da 26% sin 40%; umens: da 36% sin 46%). Auter èsi cun l'alcohol: la part da quels che consumeschan mintga di alcohol è sa sminuida da 21% sin 17%.

Servetschs 1997

duvrads l'onn passà, en %

	Dunnas	Umens
Consultaziuns dal medi	84,2	73,6
Dis d'ospitalisaziun	13,1	11,7

Spitals, asils

Letgs pro 100'000 abitants

	1991	1996
Spitals per cas acuts	616	525
Clinicas da psichiatria	171	137
Chasas da vegls u da tgira ¹	1079	...

Medis

pro 100'000 abitants

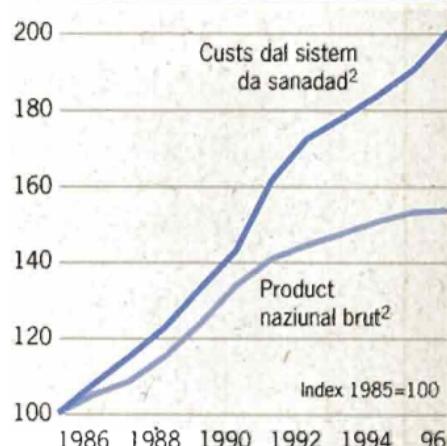
	1980	1996
Medis cun ina pratica	117	179
Dentists	35	49

Custs da sanadad

miu. fr.

	1995	1996
Total	35 050	36 959
Tractament staziunar	16 959	17 768
Tractament ambulant da quai:	11 710	12 409
Medis	5 371	5 598
Dentists	2 872	3 101
Spitex	702	773
Medicaments da quai:	3 923	4 099
Apotecas	2 440	2 546
Medis	752	811
Prevenziun	657	672
Administraziun	1 801	2 011

Ils custs per la sanadad s'augmentan

Il 1996 è vegni duvrà 10,1% dal product naziunal brut per la sanadad publica; 1970 pir 5,7%. In motiv principal per quest augment è il svilup da la purschida: p.ex. dapli prestazion, spezialisaziun e tecnisaziun, dapli confort. Main impurtant è perencunter il fatg che la glieud vegn pli veglia e l'augment da las prestazions da las assicuranzas socialas.

¹ Calculaziun

² Per pretschs currents

Scolaziun e scienza

Scolaziun: ferm federalissem

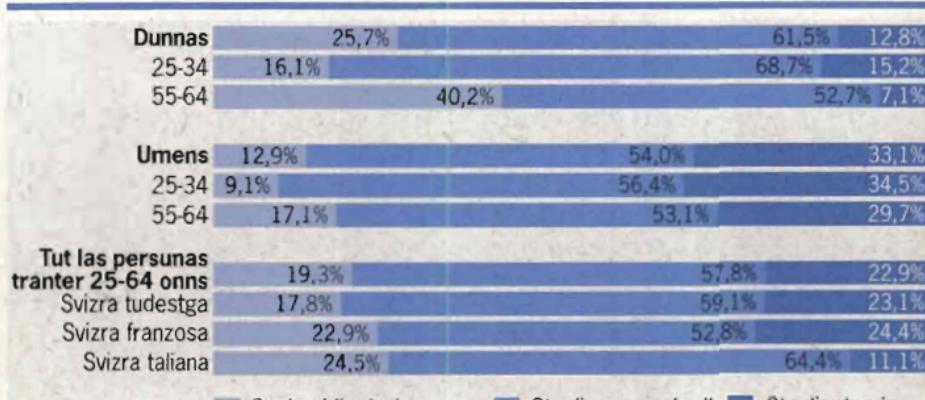
Il sistem da scolaziun da la Svizra è ordvart federalistic. La suveranitad da scola han da principi ils 26 chantuns. La varietad dals differents sistems da scolaziun sa manifesta cunzunt en la scola obligatoria: tut tenor chantun datti sin stgalim I da la scola secundara dus, traies u quatter tips da scola che vegnan distinguids tenor pretensiuns; era il temp total da scolaziun durant ils nov onns obligatoris variescha tranter 7100 ed 8900 uras per scolar.

Il sectur da scolaziun svizzer sa mida: ils chantuns han refurmà ils davos onns lur sistems da scolaziun, structuras naziunalas èn vegnidias transfurmadas (introducziun da la maturitat professiunala, planisaziun da las scolas autas professiunala), l'interess per la scolaziun è creschi, las scolas da furmaziun generala han survegnì dapli impurtanza sin cust dals emprendissadis.

Scolars e students

	en 1000			Quota da las dunnas, %		
	1980/81	1990/91	1997/98	1980/81	1990/91	1997/98
Scolina	120,3	139,8	160,6	49	49	49
Scola obligatoria	849,6	711,9	793,0	49	49	49
Stgalim primar	451,0	404,2	462,3	49	49	49
Stgalim secundar I	362,3	271,6	285,2	49	49	50
Scola speziala	36,4	36,2	45,5	39	38	38
Stgalim secundar II	299,0	295,8	288,8	43	45	46
Scolas da furmaziun generala	74,8	74,5	81,2	53	55	56
Scolaziun professiunala	224,2	221,3	193,5	39	42	41
Stgalim terziar	85,3	137,5	151,0	30	35	40
Scolas autas ¹	61,4	85,9	93,4	32	39	43
Scolas spezialisadas superiuras ¹	...	15,3	16,8	...	14	21
Autras	...	36,2	40,9	...	33	40
Stgalim indefini	-	6,7	6,8	-	51	49
Total	1 234,1	1 291,8	1 400,2	46	46	47

Nivel da scolaziun 1998

¹ incl. scolas autas professiunala

Scolaziuns terminadas 1997		
	Total	Dunnas en %
Stgalim secundar II		
Attestat da maturitat	14 224	50,7
Patenta da scolastAs ¹	2 997	80,6
Attestat d'emprend. terminà	52 738	45,2
Attestat da maturitat profes.	4 400	23,8
Attestat d'emprend. scursani	1 842	36,1
Stgalim terziar universitar		
Licenziats e diploms	9 064	40,9
Doctorats	2 826	30,0
Stgalim terziar extrauniversitar		
Dipl. scola spezialisada superiura	4 156	22,0
Dipl. stgalim scola tecnica	2 685	18,4
Dipl. (maister) suenter ex. da scolaziun spez. superiura	3 261	13,3
Certificat professional federal suenter examen professional	7 026	29,9
Dipl. da scolaziun prof. superiura betg reglementada da la confederaziun	7 302	53,7

Magisters ² 1996/97		
	Total	Dunnas en %
Scolina	7 229	99,3
Scola obligatoria	52 601	53,9
Stgalim primar	27 354	67,2
Stgalim secundar I	21 673	35,4
Scola speziala	3 574	64,4
Stgalim secundar II	6 499	30,6
Scolas da maturitat	5 469	28,4
autras scolas da furmaziun generala	1 030	42,4
Scolas autas	11 286	20,6
Professers	2 284	5,7
Ulteriurs docents	1 740	19,2
Assistents e collavuratur scientifecs	7 262	25,6

Perfecziunament ³ 1998		
	Umens	Dunnas
Total	40,5	38,0
orientà a la professiun	33,6	23,3
auter	9,0	17,8

Expensas dal maun public per l'instrucziun 1996 (en millions francs)

Scolinas	761,0
Scola publica	9 742,9
Scolas spezialas	765,7
Furmaziun professionala	2 938,6
Scolaziun da magisters	401,8
Scolas da furmaziun generala	1 623,5
Scolaziun professionala superiura	584,1
Scolas autas	3 528,2
Ulteriur	375,2
Total	20 720,9
Custs da personal da quai per magisters	14 056,9
	9 621,8

Perscrutaziun e svilup

L'actividad da perscrutaziun e da svilup (p+s) en in'economia publica è in faktur ordvart important, surtut era en vista a las midadas tecnologicas pli e pli sveltas. La Svizra cun ina quota da p+s da 2,75% dal product naziunal brut (1996), è in dals stadis ils pli activs pertutgant la perscrutaziun.

Il 1996 èn vegnids duvrads en Svizra per p+s 9 990 million francs. Da quels crodan 71% sin l'economia privata e 24% sin las scolas autas; ils ulteriurs 5% sa repartan sin la confederaziun e diversas organisa-ziuns privatas senza intent da gudogn.

La Svizra è tradiziunalmain fitg activa a l'exterior en il sectur da la p+s. Las expensas correspondentes da l'economia privata a l'exterior han muntà il 1996 a radund 8060 million francs ed èn uschia anc in pau pli autas che quellas en Svizra.

¹ Scolas primaras, tegnairchasa, lavour manuala, scolina

² Quintà en pensums a temp cumplain; stgalim secundar II senza furmaziun professionala. En cas da la scolina nur èn las datas dal tut cumpletas (senza BL, AG)

³ Quota da participaziun da la populaziun de 20 fin 74 onns a curs da perfecziunament.

Quotas da las vuschs da las partidas¹ tar las elecziuns dal cussegli naziunal 1995

Chantun	PLD ²	PCD	PSS	PPS	PLC	Adl	PEV	PL	PES	DS	PdL	Ulteriurs
ZH	18,1	4,9	23,1	25,5	0,5	5,3	3,7	-	6,5	3,3	3,5	5,6
BE	15,6	1,9	24,7	26,0	0,3	1,9	3,8	-	5,9	5,5	5,9	8,6
LU	25,5	37,3	11,7	14,1	-	-	-	-	8,1	2,2	-	1,2
UR	86,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,0
SZ	24,0	27,4	19,9	21,5	-	-	-	-	-	3,1	2,8	1,3
OW	-	94,2	-	-	-	-	-	-	-	-	3,8	2,1
NW	48,1	32,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19,8
GL	-	-	83,9	-	-	-	-	-	-	-	-	16,1
ZG	22,5	27,1	17,0	15,2	-	-	-	-	-	-	-	18,2
FR	15,9	36,0	17,3	8,3	-	-	-	0,9	2,3	0,9	-	18,4
SO	25,4	21,5	24,2	6,7	-	1,6	-	-	5,8	2,8	10,6	1,3
BS	12,2	9,7	35,5	-	14,9	-	4,1	1,3	5,6	6,9	2,5	7,3
BL	19,6	11,7	25,3	10,8	-	1,3	1,7	-	9,5	11,0	1,3	7,7
SH	31,9	-	37,8	20,4	-	-	-	-	-	-	8,6	1,4
AR	36,4	9,5	21,9	22,0	-	-	-	-	-	-	8,9	1,2
AI	-	85,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,6
SG	17,0	31,0	16,2	8,4	-	4,1	1,7	-	4,9	2,0	10,2	4,4
GR	16,5	26,8	21,6	27,0	-	1,1	-	-	3,5	-	-	3,6
AG	15,8	14,2	19,4	19,8	-	3,3	3,0	-	5,3	4,5	11,3	3,4
TG	15,3	13,0	18,1	27,0	-	-	2,7	-	9,3	4,8	8,0	1,9
TI	30,5	28,4	17,1	1,5	-	-	-	1,3	1,7	-	-	19,5
VD	23,4	5,6	22,7	7,7	14,7	-	-	8,9	4,1	1,8	-	11,0
VS	24,1	54,9	16,6	-	2,2	-	-	0,9	1,3	-	-	0,0
NE	25,7	-	28,2	-	25,2	-	-	7,1	5,9	2,5	-	5,5
GE	13,5	13,4	30,0	-	17,8	-	-	9,4	5,6	2,4	-	8,0
JU	29,5	38,2	32,4	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0
Svizra	20,2	16,8	21,8	14,9	2,7	1,8	1,8	1,2	5,0	3,1	4,0	6,7

Repartiziun dals mandats en ils cussegli federais 1995

	PLD	PCD	PSS	PPS	PLC Adl/PEV	PL	PES	DS	PdL	Total	
Cussegli naziunal	45	34	54	29	7	5	3	8	3	7	200
da qui dunnas	8	5	19	3	1	1	-	4	-	-	43
Cussegli dals stadis	17	16	5	5	2	1	-	-	-	-	46
da qui dunnas	5	1	1	-	-	1	-	-	-	-	8

Il sistem politic

La Svizra è dapi il 1848 in stadi federativ che cumpligia 26 chantuns. La regenza (cussegli federal) è in'autoritat collegiala cun 7 commembres (dapi il 1959 mintgamai 2 mandats per PLC, PCD e PPS sco 1 mandat per PPS). Ella vegn elegida dal parlament. Lez sa cumpona da duas chombras: il cussegli naziunal (repr. dal pievel, 200 mandats) ed il cussegli dals stadis (repr. dals chantuns, 46 mandats³). Plinavant influeneschan vasts dretgs dal pievel (dretg d'iniziativa e da referendum) e votaziuns dal pievel il sistem politic da la Svizra.

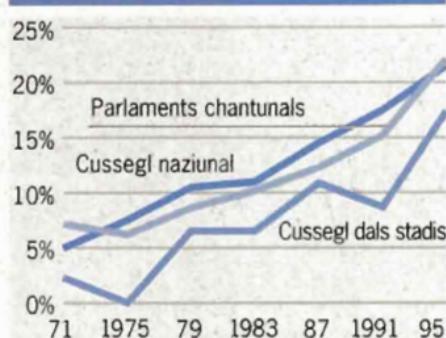
¹ Quota da las vuschs en %

² Abreviazioni: cf. p. 31

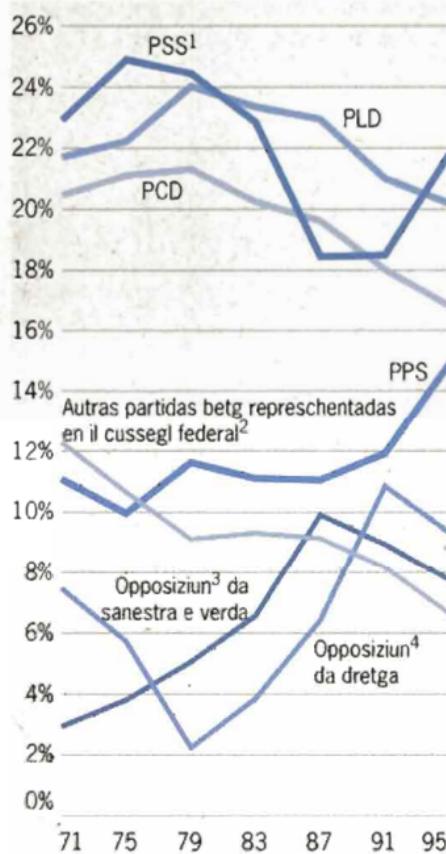
³ 2 mandats pro chartur resp. 1 mandat pro mez chantun independentamain dal dumber d'abitants

Dunnas en ils parlements

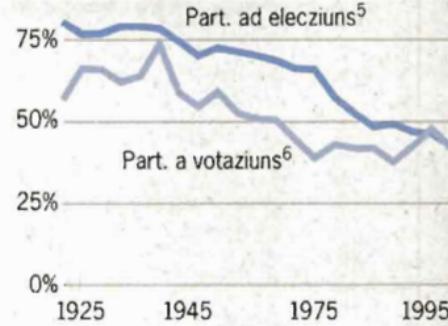
Quota da las vuschs (Nationalratswahlen)

Iniziativas federalas dal pievel

Participaziuns electoralas

Il sistem da partidas

La relaziun da partidas è ordwart stabila: dapi passa 50 onns sa movan las quotas da las vuschs da las partidas burgaisas da dretga ensemens tranter 60% e 65%, quellas da las partidas sanestras (e verdas) tranter 25% e 30%. Sperditas da la PSS è vegnidas cumpensadas dals verds, quellas da las partidas burgaisas da las partidas da dretga (e viceversa). Las partidas representadas han augmentà il 1995 lur quota da vuschs en il cussegli federal sin 73,7% (1991:69,7%)

¹ Abreviazjuns:

PLD Partida liberaldemocrata

PCD Partida cristandemocrata

PSS Partida socialdemocrata da la Sviza

PPS Partida populara svizra

PLC Partida liberalconservativa

AdI Alianza dals independents

PEV Partida evangelica

PL Partida da la lavour

PES Partida ecologica svizra

DS Democrats svizres

Pdl Partida da la libertad

² PLC, AdI, PES, PCS

³ PL, PSU, POC, FGA, PES

⁴ Republicans, DS, UDF, Pdl, Lega dei Ticinesi

⁵ Elecziuns dal cussegli naziunal

⁶ Participaziun a votaziuns federalas

Criminalitat

Sentenzias penals 1996

Persunas sentenziadas

Total	61 634
Quota dunnas (%)	13,3
Quota da 18-25 onns (%)	23,5
Quota esters (%)	44,1

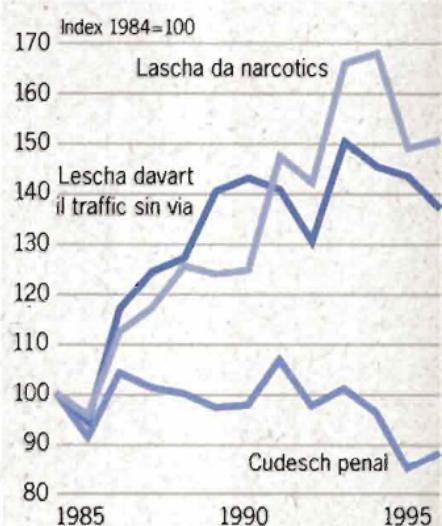
Gener da sentenzias

Praschun cuniziunada	33 978
Praschun nuncundiziunada	10 289
da quai:	
durada ≤ 3 mais	8 004
durada > 18 mais	960
Mesiras	926
Multas	20 520

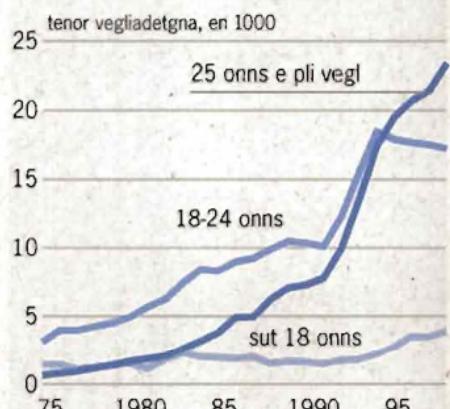
Gener da delicts

cunter il cudesch penal	19 518
da quai:	
Engol	6 636
Detournament	1 028
Lesiun corporala	1 089
Mazzament intenziunà	57
Assassinat	11
cunter la lescha da traffic	34 964
da quai:	
Surpass da las reglas da traffic	18 804
Sturnadad al guvernagl	17 094
cunter la Lescha da narcotics	8 112
da quai consum da drogas (senza commerzi)	2 945
cunter la lescha davart la dimora	
dals esters	8 777
cunter la lescha penala militara	527
cunter otras leschas federalas	5 495

Condemnaziuns tenor gener da lescha

Denunziyas pervia da delicts cun drogas

Quants daventan recidivs?

Radund la mesadad da las persunas relaschadas ord mesiras penals vegnan danovaramain sentenziadas aifer sis onns, in terz vegn danovaramain tramess en ina chasa da correcciu. Quai cumprova in studi fatga davart Svizzers relaschads l'onn 1988.

Èn ils esters pli criminals ch'ils Svizzers?

Tranter las persunas culpavolas che vegnan sentenziadas sa chattan considerablamain dapli umens che dunnas e lunschora dapli giuvens che vegls. Las differenzas tranter esters e Svizzers èn perencunter relativamain pitschnas, sch'ins resguarda las differentas structuras da vegliadetgna e da schlattaina e sch'ins considerescha sulettamain la populaziun (pia cun laschar davent requirents d'asil e turists u passants).

Ils chantuns da la Svizra

Explicaziun da las abreviaziuns dals chantuns: cf. p. 4

L'Annuari statistic è l'ovra da standard de la statistica svizra. Il grond dumber da tabellas, diagrams, chartas e texts explicativs davart la Svizra dattan ina survista cumplessiva e bain chapibla per mintga persuna.

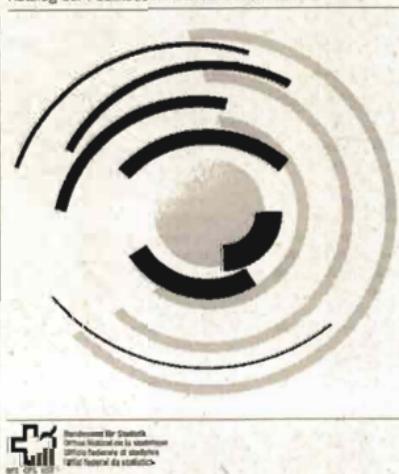
L'annuari cuntegna in DC duvrabla per differents sistems, cun funczjuni da tschertgar.

Annuari statistic da la Svizra 1999

Biling (tudestg e franzos).
Edi da l'Uffizi federal da statistica,
518 pag., lià, incl CD-ROM fr 120.-.
Da retrair en librarias u directamain
da la chasa editura Neue Zürcher Zeitung.

Statistische Information

Katalog der Publikationen zur Bundesstatistik

Il register «Infurmaziun statistica» inditgescha las importantas publicaziuns scrittas ed electronicas davart la statistica da la Svizra.

Infurmaziun statistica

Catalog da las publicaziuns davart la statistica federala

Cumpara en tudestg e franzos.
Edi da l'Uffizi federal da statistica.
Ca. 200 pag., broschà, gratuit.
Da retrair da l'Uffizi federal da statistica
(tel. 032/713 60 60); era da chattar sì
l'Internet (<http://www.admin.ch/bfs>).